

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Naročnino in inzerate sprejema upravnništvo v Kofol: Tiskarhi Kopitar jeve ulice st. 2.
Rokopisi se ne vračajo; ne frankovana pisma ne vprejemajo.
Uredništvo je v Semeziških ulicah št. 2, I, 17.
Izhajava vsak dan, izvenredne nedelje in praznike ob pol. 6. uri popoldne.

za pošti prejemnik:
za
slo leto naprej 26 K — h
pol leta » 13 » —
šetri » » 6 » 50
mesec » » 2 » 20
V upravnistvu prejemnik:
za
slo leto naprej 20 K — h
pol leta » 10 » —
šetri » » 6 » —
mesec » » 1 » 70
Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

Štev. 157.

V Ljubljani, v soboto, 11. julija 1903.

Letnik XXXI.

Vigilantibus jura.

Dr. Koerber je prejel tako nestrpno in dolgo pričakovano cesarjevo pismo. Nemška ljudska stranka oziroma njena glasila se od samega veselja na glavo postavljajo, ker je Koerber še ostal na ministerskem sedežu.

Ta radost nemških nacionalnih krogov je znamenje, da je ministerstvo Koerberja v sedanjem položaju za te kroge najugodnejša rešitev krize.

Iz tega razpoloženja se z vso sigurnostjo tudi lahko sklepa, da sedaj zasnovana nemška koalicija ni ničesar drugega, kakor glavni del one večine, katere želi in tudi potrebuje Koerber v parlamentu.

Mi smo to dejstvo naglašali že pri zasnovanju koalicije nemških strank. Schwegel, Derschatta in Koerber, ti so že zdavna intimni politični prijatelji, o tem ni dvoma.

Koerber je pa s svojim sistemom največja opora tih nemški agresivnosti nasproti Slovanom.

Kakor rečeno, Koerber ima v žepu cesarjevo pismo in sedaj se večina ministrov odpravlja na počitnice.

Toda slovanski in zlasti slovenski poslanci ne smejo sedaj počivati in s fatalizmom čakati, kaj jim prinese jesen. Pasivna politika je najslabša, kar jih poznamo. Treba temveč delati in ustvarjati položaj, ki naj pripravi ugoden izhod iz sedanjega eminentno resne krize, pravimo ugoden izhod za Slovane v državi.

Kaj in kako si mislimo, da treba izkoristiti sedanje položaje, je povedal že neki dopisnik v našem listu pred kratkim. Tudi mi se strinjamo z dotičnimi nazori, da treba pričeti z načelno in

pozitivno demokratično politiko v državni zbornici.

Brez uvedanja občne in jednake volivne pravice za državni zbor ni upanja, da bi se strl avtokratizem visoke birokracije, in brez pravega ljudskega zastopstva bo težko streti nemško hegemonijo v državi in pripraviti tla za pametno sporazumljenje narodov v državi.

Vemo, da se kažejo vzlasti v krogih češke buržoazije in med Poljaki pomisleki proti jednaki volivni pravici.

Ali pri nas se bije žalibog že boj za existenco države in ž njo za narodno existenco Čehov in Slovencev, zato pa smatramo sedaj za nujno in najboljše sredstvo, da se država stabilizuje in ustvari močen in ljudskim potrebam odgovarjajoči parlament. Sedaj vlada državo birokratska in nemška koterija, ki se zbira okolu chlumeckega, Schwegla, Derschatta in Körberja.

Ti možje gledajo edino na nemški »Besitzstand« in čim manj moči ima parlament, tem boljše se jim zdi. Ti možje pa hočejo krivico proti Slovanom petrificirati in jim je prav nevšečno, da bi produktivni sloji imeli odločilno besedo v parlamentu.

Prvič ne smatrajo kmetškega in delavskega ljudstva za sebi enakovredno in enakopravno, in drugič bi bil tak ljudski zastop, izišel iz jednake volivne pravice, po svoji pretežni večini slovanski. A tega ne želijo, rajši vidijo, da država hira od jedne krize v drugo.

Ali mi imamo življenjski interes na tej državi, da se prenovi in zopet uvrstimo. Zato pa z vsem prepričanjem in navdušenostjo pozivljamo osebno slovenske posiance, da

ustvarijo sedaj v parlamentarnih počitnicah pozitivni parlamentarni program za jesensko zasedanje.

Obračamo se vzlasti do vodstva »Slovanske zveze«, da prične dogovore z drugimi sorodnimi skupinami, kako ustvariti trdno skupino strank, ki bo zastavila takoj v jeseni svoje moči v dosegu razširjenja volivne pravice.

Ideja splošne jednake volivne pravice tiči globoko v produktivnih slojih in ko se ta ideja razvije v državni zbornici, bo z elementarno silo delovala zoper vse spletke znanih koterij, ki ob onemoglosti in brezvlivnosti širokih slojev na parlament in državo kuhajo svojo nemško in protiljudsko politično polivko.

Nič ne de, ako tudi poljska »šlahta« gleda to gibanje od strani. Glavna stvar je, da se ob smotru za jednako volivno pravico na podlagite platforme skupijo in sklenejo Jugoslovani, Čehi in Malorusi.

Če tudi »šlahta« išče zavetja pri nemški koaliciji, nič ne de, saj proti odločni, za ljudske koristi boreči se pozitivni opoziciji ne opravi ničesar taka koalicija, ki nima nič drugega skupnega, da je proti jednaki volivni pravici: Nemci iz nacionalnonemških ozirov, »šlahta« pa iz stanovsko egoističnih. V pozitivnem oziru pa je taka koalicija, ki jo snuje Derschatta-Körber, nesposobna, ker jo loči nebroj načelnih vprašanj.

Ali poslanci izven koalicije vendar ne smejo opazovati v nehajstvu, kako pada država v marasmus.

Ljubši in za državo tudi koristnejši nam je boj, nego nehajstvo.

Za trdno pričakujemo tedaj, da uprav iz srede naše »Slovanske zveze« izide parola za skupno organizacijo v svrhu pozitivnega parla-

mentarnega dela na podlagi demokratičnega in Slovanom pravičnega programa.

Počitnice so sicer tu, ali naši parlamentarni voditelji ne smejo sedaj počivati, ker resni trenotki se bližajo in nas ti ne smejo presenečiti nepripravljenih. — Vigilantibus jura!

Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani.

Dne 28. maja t. l. priobčila je »Vzajemna zavarovalnica« v »Slovenecu« in »Laib. Zeitung« bilanco za leto 1902, in 4. t. m. prinesel je »Slov. Narod« kritiko o tej bilanci. V svesti smo si bili, da ni pričakovati od te strani priznanja, pa tudi za prijavljeno kritiko listu ne nakladamo posebne odgovornosti, kajti navedena kritika nas je prepričala, da je list prinesel le to, kar mu je nudila razborita konkurenca. Konkurenca je pa potrebovala celih pet tednov za sestavo neke ocene, katere jasno kaže, da ima sestavljevalec sicer dobro voljo grdit mladi domači zavod, — da mu pa primanjkuje vede za stvarno kritiko.

A oglejmo si bistvene točke navedene kritike.

Najprvo bode pisca v oči, da ima zavod 447 K 81 v. letnega prebitka, in zaradi tega sumi, da je zavod najel pri »Ljudski posojilnici« posojila 6656 K, da pokrije primanjkljaj. To ni dokaz, marveč to je laž, in stem pooblaščenam vodstvo »Ljudske posojilnice«, da dokaže vsakemu prašatelju iz svojih knjig, seveda ako nastopa kot pošten človek, da »Vzajemna zavarovalnica« ni dolžna »Ljudski posojilnici« niti vinarja. Ta laž postavi pisca v pravo luč in označi vrednost zapisanega!

Nadalje zanima konkurenco, da ima mladi zavod pozavarovalnico za saboj, in sodi, da je pozavarovanje neracionalno vrejeno, kajti konkurenca je baje poizvedela, da dobe tiste avstrijske zavarovalnice, ki racionalno gospodarijo, potom pozavarovanja 90% povrnjenih.

LISTEK.

Partija na biljardu.

Francoski spisal Alphonse Daudet.

Vojaki so bili dva dni v ognju in po noči so stali popolnoma oboroženi v dežju na prostem. Zdaj so trudni in vendar morajo že tri ure s puškami ob nogah stati na blatni cesti ali na blatni njivi.

Večinoma slonijo drug ob drugem, da bi se ogreli in da bi pokoncu stali. Nekateri so položili glave na hrbte spredaj stoječih in spijo stoje. Iz vseh teh blelih, izmučenih obrazov govori utrujenost in pomankanje. Dež, blato, nič ognja, nič juhe, vedno sivo nebo in na vseh straneh sovražnik: to je strašno.

Kaj se godi?

Topovi, obrnjeni proti gozdu, so nekaj zagledali, kakor se zdi. Zgajajoče gledajo iz zasebe v daljavo. Vse je pripravljeno za spopad, — toda zakaj se ne spopadejo? Zakaj čakajo?

Čakajo na povelje iz glavnega taborišča, toda to molči.

Ni daleč: tam v onem gradu izza časa Ludovika XIII., ki gleda s svojimi bliščečimi strehami s hribčka.

Kneževsko stanovanje, ki je vredno, prenočevati francoskega maršala. Zelena trata se razteguje od širokega jarka do stopnic. Onstran vodijo krasna pota, ome-

jena z živo mejo k ribniku, na katerem se zibljejo labudi. Iz kitajskega paviljona se sliši pavovo kričanje; zlati fazani se svetijo v solncu. Ničesar ni slišati tu o vojski; četudi so stanovalci zbežali, vendar se grad ne zdi zapuščen. Kakor varuh plapola prapor polkovega poveljnika nad cveticami po travnikih, in v neposredni bližini bojnega polja najdemo tu popolen red in globoko tišino po vseh potih.

V jedilnici je pol opravljena miza; na njej stoje odprte steklenice, prazni, kalni kozarci, samo ostanki od obeda. Iz sosednje sobe prihaja šum glasov, smeh, trkanje s kozarci in trkljanje biljardnih krogelj. Maršal je ravno pri svoji partiji, in armada mora na povelja čakati. Naj se pogrezne zemlja — če je maršal igro začel, jo mora tudi končati.

«Da, biljard! To je slaba stran velikega vojščaka. Resen kakor v boju stoji tu, v krasni uniformi, prsa polna redov, z bliščečimi očmi, s temnordečim obrazom od jedil, vina in igre. Pobočniki stojijo ponižno v bližini in so izven sebe od začudenja, kadar je udaril. Če želi maršal piti, mu ponujajo vsi.

Maršal je igral z majhnim in tenkim kapitanom iz generalnega štaba, ki je znal dobro igrati in bi bil vse francoske maršale lahko premagal; toda dolžne pokorščine napram predstojniku nikdar ne pozabi in skuša, ne dobiti, vendar tudi ne prehitro izgubiti.

Maršal ima petnajst, kapitan deset. Če partijo na tak način končate, ste storili več za svoje povišanje, kakor če bi stali z onimi tam doli v dežju in bi čakali na povelja, ki ne pridejo.

Res zanimiva partija. Krogelje letajo, se dotikajo, odskakajo — tu zagrmí top in šipe se tresejo — vse se prestrašeno spogleda. Le maršal ni ničesar videl niti slišal: črez biljard nagnjen hoče ravno krogeljo zagnati.

Še en grom in še eden. Streli se hitro vrstijo. Pobočniki gredo k oknu. So-li Prusi res napadli?

«Zaradi mene naj napadajo!» je rekel maršal in mazal svoj kij s kredo.

Generalni štab ga občuduje. Kaj je proti temu maršalu, ki med bitko mirno ob biljardu stoji, Turenne, ki na topu spi? Hrušč je vedno hujši. Grmenju topov sledi prasketanje pušk.

Temnordeč dim se vali po trati, konji v hlevih postajajo nemirni, ker vohajo smodnik. V glavno taborišče prihajajo vedno češče depeše. Maršal se ne zmeni za nikogar. Med igro ga ne sme nihče motiti.

«Vi ste na vrsti, gospod kapitan.»

Kapitan je zmeden — on je še mlad. Vendar igra dobro; skoraj bi bil dobil. Maršal udari srdit z ного ob tla. V tem trenutku prihaja v najhitrejšem teku pobočnik. Konj se zgrudi ob stopnicah.

«Maršal, maršal!» — Sprejmejo ga, ka-

kor je zaslužil. Rdeč kakor kuhan rak pride maršal s kijem na okno.

«Kaj je to? Ni-li straže tu?»

«Toda — maršal!»

«Precej — počakajte na povelje!»

Okno se zapre.

Čakati? Saj čakajo, ubogi fantje. Veter jim piha dež in krogelje v obraze. Celi bataljoni so pobiti, dočim stojijo drugi brez dela, s puškami v rokah, ne da bi vedeli zakaj.

Čakajo na povelja — toda za smrt jih ni treba.

Na stotine jih pada za grmovjem in v jarkih s pogledom na veliki tihi grad.

Tudi v sobi se vroče borijo. Maršal je zopet boljši in mali kapitan se hrabro brani.

Sedemnajst! osemnajst! devetnajst!

Komaj imajo čas za zaznamovanje.

Bojni hrušč prihaja bližje. Maršal igra le še za eno pointo. Že letijo krogelje v park. Ena se razleti sredi ribnika; površje je kalno; počasi plava labud proti obrežju, njegovo belo perje je rdeče.

Bil je zadnji strel.

Naenkrat je vse tiho.

Le dež pada na listje. Tam doli se sliši kakor klopotanje bežeče črede — armada beži.

Maršal je igro dobil.

Vodilo za pozavarovanje je to, da plača pozavarovalnica le toliko odstotkov nastale škode, kolikor odstotkov zavarovalnega objekta se je oddalo pozavarovalnici; ne več in ne manj!

To bi moral pač vedeti vsak pričetnik v zavarovalni službi, in če tega pisec navedene kritike ne ve, je to za zavod, kateremu služi, obžalovanja vredno. No, recimo, da mu je to temeljno vodilo vendar le znano; in tedaj nastane posledica, da je zavijanje, kakršnega se poslužuje pisec, skrajno zlobno in označi v drugi vrsti vrednost pisca in kritike same.

Obče je znano, da so stopile avstrijske židovske akcijske zavarovalnice zaradi pozavarovanja v kartel, in da vsled tega kakšni vzajemni zavarovalnici ni mogoče dobiti v Avstriji pozavarovanja, oziroma da morajo iskati pozavarovanja v Franciji, Belgiji, Švici itd.

Naš mladi zavod pogajal se je takoj od pričetka poslovanja z različnimi pozavarovalnicami, a šele 1. julija 1902 se je pričelo delo s pozavarovalnico, tako, da so šele eno leto pozneje vse zavarovane stvari prestopile v pozavarovanje.

24. aprila 1902 pa je pogorela Zdenska vas in kmalu pozneje Martinjak. Vse te škode je morala poplačati zavarovalnica sama, ker še ni bilo pozavarovanje končano; na drugi strani je morala pa od 1. julija naprej plačevati pozavarovalniško premijo. Iz tega pa sledi, da večje škode iz l. 1902 niso bile pokrite s pozavarovanjem in da jih je morala „Vzajemna zavarovalnica“ sama plačati.

Pisec kritike tega ni hotel uvaževati, marveč je jednail znesek škod s pozavarovalno svoto in povedal svetu, da je mladi zavod dobil le 11,58% povrnjene zavarovalnine.

Taka trditev je z ozirom na povedano velika budalost in brez dvojbe tudi skrajna zlobnost.

Končno pa peče pisca označene ocene, da pobira „Vzajemna zavarovalnica“ posebno sprejemnino, kakoršne ne pobira nobena druga zavarovalnica. To pa zopet ni resnica.

Vse zavarovalnice pobirajo sprejemnino in sicer nekatere na tak način, da si jo agent od zavarovanca kar sam izterja, druge pa razdele plačilo vsprejemnine na 10 let in zahtevajo, da plača zavarovanec sprejemnine od police vsako leto 84 do 92 v. Na ta način plača stranka skupaj 8 K 40 v. do 9 K 20 v. za sprejemnino, a pri „Vzajemni zavarovalnici“ pa le 4 K.

Vprašamo: Katera zavarovalnica štiti zavarovanca? In koliko je resnice na konkurenčnem izvajanju?

Radovoljno priznamo, da je bilo l. 1902 za „Vzajemno zavarovalnico“ res hudo leto, ker je morala plačevati, kakor smo že zgoraj navedli, na eni strani izvanredno visoke škode, na drugi strani pa pozavarovalnino.

Mladi zavod premagal je vse težkoče in pokazal s tem, da je premišljeno zasnovan, in da zasluži zaupanje, koje mu Slovenci vobče privošči, saj je to edini domači zavod.

Toliko v stvarni odgovor našim klevetnikom. Na izzivanja in psovke pa resnobni ljudje ne odgovarjajo.

Delovanje kmetijske družbe kranjske.

Na občnem zboru kranjske kmetijske družbe je po že omenjenih običajnih po-zdravih, izmed katerih je, kakor rečeno, posebno neljubo dirnil dolgi nemški ogovor dvornega svetnika gosp. grofa Schaff-gotscha, bilo najzanimivejše poročilo o delovanju kmet. družbe.

O družbenem delovanju v preteklem letu je poročal družbeni ravnatelj g. Pirc:

Leta 1902. je imela družba 5057 udov. To število nam svedoči o lepem uspevanju družbe.

Udje so bili razdeljeni v 117 podružnic, od katerih so bile v letu 1902. naslednje nove ustanovljene: Belapeč in Rakek, Gore-nje, Unec, Šturija.

Od lanskega občnega zbora sem so se pa ustanovile podružnice v Gočah, v Slavini in Šturijah, ki jih bo imel nalogo potrditi letošnji občni zbor.

Vložni zapisnik izkazuje leta 1902. 1307 strogo uradnih dopisov; poslovnih števil pa izkazuje 21.591.

V družbeni pisarni, ki jo vodi družbeni ravnatelj, so delovali še: 1 tajniški pristav, 1 pisarničar, 1 skladiščni uradnik, 1 knjigo-vodkinja in 1 pisar. Šest družbenih uradnikov, 1 sluga in 1 upokojena služabnica so dobili l. 1902. 11.007 K plače.

V pričetku l. 1903. je družba zapustila prostore v Salendrovih ulicah št. 3., kjer je bila njena pisarna nastanjena skozi več kakor 80 let, ter se je preselila v druge, od slavnega deželne odbora dobrohotno ji nakazane veliko primernejše in lepše prostore na Turjaški trg št. 3.

Podružnice imajo sedaj 28 drevesnic.

Za skupno porabo so podružnice imele blizu 200 kmetijskih strojev, in sicer čistil-nikov (trijerjev), travniških bran, mlatilnic i. t. d.

Razen teh strojev imajo nekatere po-družnice naprave za porabo sadja, in sicer moštarnice, priprave za kuhanje sadnega žganja in sušilnice; 5 podružnic ima svoja poslopja, nekatere prav lepa (Bled), in ena podružnica je svoje stroje tako priredila, da jih goni vodna moč (Begunje).

Družbena podkovaška šola je imela kakor običajno v preteklem letu 2 polletna tečaja.

Družba je sporočila c. kr. deželni vladi, da s 1. januarjem leta 1904 podkovaško šolo upusti, ako se šola ne preuredi in družbi vsi stroški za vzdrževanje šole ne pokrijejo. Če naj šola še nadalje ostane v oskrbi c. kr. kmetijske družbe, bo poskrbeti tudi za starostno preskrbljenost učencev.

Iz družbene drevesnice so udje leta 1902 dobili pod navadnimi pogoji kakih 20.000 visokodebelnih drevesec in 1000 pritlikovcev.

Glavni odbor se je odločil kupiti drugo zemljišče za drevesnico, a poskusni dvorec na Poljanah se bo ob ugodni priliki prodal za stavbišče.

Leta 1902 je oddala družba od dvorca na Viču za plemo 9 simodolskih bikov in 1 simodolsko kravo.

Med najvažnejšimi podjetji je druž-bena gospodinj-ska šola. Dasi je

šola ustanovljena le za 12 gojenk, sprejetih je bilo letos 14 gojenk.

V družbeni kmetijski gospodinj-ski šoli je bilo 11 učenk.

Leta 1898. istotako v proslavo imeno-vane vladarjeve petdesetletnice ustanovljeni cesarja Franca Jožefa I. jubilejni zaklad za obdarovanje starih kmetijskih poslov je dosegel v l. 1902. 1467 K 60 h.

Leta 1902. je bilo obdarjenih 10 poslov; dobili so po 20 K. Ti posli so služili v isti hiši, oziroma pri istem gospodarju ne-pretrgoma po 40 do 52 let.

Družbeno uradno glasilo »Kmeto-vale« je leta 1902. izhajalo že XIX. leto ter se ga je tiskalo nad 5500 izvodov. Doselek inseratov je pokril precejšen del stroškov za list.

Med najvažnejša družbena opravila je v zadnjem času stopilo priskrbovanje kmetijskih potrebščin družbenim udom.

To preskrbovanje je zavzemalo l. 1902 več kot petdeset predmetov, ki spadajo v to skupino.

Tako je n. pr. letos oddala družba svo-jim udom nad 5000 kos in ravno toliko iz-virnih bergamaških osel, ki jih je naročila neposredno iz najslavnejših kamnolomov na Bergamaškem.

Kmetijsko rastlinstvo je glavni odbor pospeševal s tem, da je udom naročal dobrega semena, v prvi vrsti ru-skega lanenega semena, predenice čistega deteljnega semena, raznih žit, krompirja, pesnega semena in letos tudi semenskega fižola. Z zadoščenjem zre družba na svoj uspeh glede zatiranja predenice, kajti dovedla je večino kmetovalcev do prepričanja, da je prvi pogoj pri zatiranju predenice setev čistega semena. Letos je družba oddala za 25.000 K čistega deteljnega semena in skoraj vsi trgovci v deželi so založeni z de-teljnim semenom.

Posebno dobri so bili to leto trajni dru-žbeni uspehi pri uvažanju in po-rabi umetnih gnojil. Leta 1902 se jih je porabilo nad 100 vagonov. Naročali so jih skoraj izključno kmetiki posestniki. Namestu Tomasove žlindre je družba odda-jala superfosfat.

Vinstvo je družba pospeševala s tem, da je posredovala dobavo zanesljivo dobre in cene modre galice in žveplene moke. Družba je več podružnicam izposila državne, oziroma deželne podpore za njih ameriške trtnice in za pokusne vinograde. Te nasade so nadzorovali državni organi in pa deželni potovalni učitelj za vinstvo.

Družba je osnovala v Ljubljani de-želno poskusno vinsko klet. Ta klet ima nalogo vplivati z ene strani na razvoj umnega kletarstva, in z druge strani ugodno vplivati na prodajo domačih vin. Skušnja nas bo učila, kako započeto delo razširiti, s pridom voditi in morda slednjič priti do deželne osrednje založne kleti.

Družba je oddala mnogo tisoč sadnih drevesc.

Govedorejo je družba pospeše-vala s tem, da je oddajala čistokrvne bike plemenjake ter je prirejala premovanja. Z državno podporo je družba nakupila in od-dala živinorejcem za polovico kupne cene čistokrvnih bikov plemenjakov, in sicer de-vet bikov simodolske, 10 bikov pomurske in

12 bikov pinogavske pasme. Vsled najno-vejših odredb c. kr. deželne vlade bo mo-goče v prihodnosti le majhen del državne podpore še na ta način porabiti, ker si bo c. kr. deželna vlada večji del podpore pri-držala za subvencioniranje onih revnih občin, ki težko nabavljajo število bikov, ki jih pred-pisuje zakon. Glavni odbor ima opravljeno bojuzen, da se s tem načinom porabe dr-žavne podpore v svrhu pospeševanja govedo-reje ne budo dosegli nikaki vspehi in da se bodo celo doseđani vspehi krčili; zato je svoječasnno prijavil svoje pomisleke, a dru-žbenih izvajanj žal niso upoštevali. Istotako je določeno, da se v bodočnosti opuste pre-movanja govedi ter se v to svrhu določeni denar porabi za pospeševanje govedoreje, kar glavni odbor odobrava, če se ta denar prav obrne. Sicer se pa more odkrito reči, da govedoreja v deželi spričo svoje važnosti skoraj nič ne napreduje, ker je premalo amila za napredek in ker se zakon za po-vzdigo živinoreje ne izvršuje tako, kakor so bile namere družbe, ko se je potegovala za vpeljavo tega zakona.

Tudi svinjerejo je družba pospe-ševala s tem, da je oddajala prasičke za plemo, in sicer velike bele angleške pasme (jok-širske). To delovanje družbe ima najboljšo vspehe, pri čemer družbo podpira še dejstvo, da je ogrsko hrvaška meja proti uvozu pra-sičev skoraj vedno zaprta. Naši kmetovalci so vsled tega prisiljeni prasiče doma vzga-jati, vsled česar denar, ki je poprej šel na Hrvaško, doma ostaja, in ker se rabijo za plemo večinoma žlahtni mrjasci, zato pra-sičja reja pri nas v zadnjih letih glede do-brote kakor množine prav povoljno uspeva. Leta 1902 je družba oddala proti polovični nakupni ceni 54 mrjascev in 72 svinj jok-širske pasme za plemo, letos pa 57 mrjascev in 80 svinj. Dosedaj veljavne določbe za ustanovitev prasičerejskih postaj se niso iz-kazale za primerne, zato jih je glavni odbor v zadnjem času našim razmeram primerno prenenredil.

Konjerejo je pospeševal samo-stojni konjerejski odsek.

Tudi glede razširjanja kmetijskih strojev je glavni odbor uspešno deloval vsled deželne podpore.

Kolikor je glavni odbor mogel, je pod-piral tudi kmetijski pouk.

Družba je delovala za ustanovitev mle-karskih zadrug. Poročilo pravi še: Kdor pa nepristransko in odkritosrčno presoja gospo-darsko življenje naših kmetovalcev, mora priznati, da nedostaja še pogojev za uspe-ševanje vseh vrst kmetijskih zadrug, ker se je od poklicanih činiteljev premalo ali se v nekaterih pogledih ni še nič storilo za za-dostno strokovno vzgojo in izobrazbo našega kmetijskega naroda. Z ozirom na naši naj-važnejši panogi, živinorejo in mlekarstvo. katerih procvit more zadružništvo mogočno pospešiti, je glavni odbor opetovano zahte-val, da se nastavi v deželi nadzornika za živinorejo in za mlekarstvo, ker brez njih ni misliti pravega in zlasti srednjega razvoja živinorejskih in mlekarskih zadrug.

Iz računskega sklepa posnemamo, da je imela družba v preteklem letu dohodkov 281.239 K 51 v. in 236.705 K 40 v. stroškov. Stanje aktivnega družbenega imetja je bilo 86.870 K 77 v.

Dalje v prilogi I.

Pismo s Kitajskega.

Tsingtau, 23. maja.

Kakor vidim, časopisi iz Evrope, ozi-roma domovine večkrat prinesejo kako za-nimivo novico glede na gibanje bokserjev v daljni Kitajski. Nikakor mi ne pride na mi-sel trditi, da so ta poročila vsa iz trte iz-vita. A toliko si vendar drznem trditi, da so nekatere jako nezanesljive, da naravnost neresnične.

Tako sem čital nedavno v nekem du-najskem časniku, da dajejo Kitajci v Šan-tungu svojemu sovraštvu do tujcev oziroma kristijanov duška s tem, da jim požigajo cerkve in podirajo poslopja. To poročilo je do cela neresnično. V celem Šantungu, v pokrajini, ki šteje nad 34.000.000 duš, je do sedaj, hvala Bogu, najlepši mir. O kakem požiganju cerkev ali misijonskih poslopih še govora ni: tako v našem vikarijatu, tako v južnem in vzhodnem delu Šantunga. Škof Anzer mi je pred kratkim dejal, da takega miru v njegovem vikarijatu (južni Šantung) še nikoli ni bilo kakor je sedaj.

Tudi razmerje med škofom in futejem, t. j. poglavarjem pokrajine, kakor med mi-sijonarji in mandarinami je z malo izjemami jako ugodno. Ob vsaki slovesnosti povabi fute našega škofa na obed, in ga tudi več-krat obišče. Protestante pa popolnoma pre-zira. Protestantski misijonski načelnik ni bil

povabljen še nikdar. Še tačas ne, ko je bil obed prirejen v čast nekemu nemškemu protestantskemu veljaku. To pa kitajske pro-testante, katerih število pa seve ni, bogve, kako ogromno, silno jezi. Nekateri se vsled tega hočejo celo odpovedati protestantizmu.

Tudi mandarinami gredo misijonarjem še precej na roke. Seveda je tudi takih, ki bi Evropejca najrajši v žlici vode potopili. Ošito kazati svoje mržnje se seveda — ne upajo.

Kar se tiče mandarina mojega misijon-skega okrožja, pa moram priznati, da je do-bra duša. Ob novem letu me je obiskal. To ni, kar si bodi, kajti moral je na tri ure dolgo pot. Za priletnega gosposkega Kitajca to ni malo. Tudi je poslal ob novem letu raznih daril, med njimi dvoje lepih ovac. Pred nekaj dnevi me je povabil tudi v »gle-dališče«, bolje rečeno, v komedijo, katero bode dal prirediti v spomin na rojstveni dan svoje matere. Lep spomin to. Zares prava komedija! Jaz sem se mu zahvalil za pova-bilo, češ, da sem vsled nujnih opravkov za-držan.

Kitajci se nič več tako krčevito ne bra-nijo tujih, recimo evropskih izumitev, ka-kor je bila to njih navada do najnovejših časov. Uvideli so, da jim je v sedanjih raz-merah starokopitnost v gotov pogin. Največ modernosti so se poprijeli v vojaški organi-zaciji. Okoli Tsinanfu-a, glavnega mesta po-

krajine, je nastalo zadnji čas vse polno vo-jašnic. Te pa nimajo s svojimi krasnimi se-strami v Evropi prav nič podobnega. To so vam velikanski prostori, obdani z visokim nasipom; znotraj tega obzidja je vse polno hišic, zidanih iz na solncu posušene prstene opeke in pokritih s slamo. V njih ne vidiš drugega pohištva, kakor nekaj štorij, na ka-terih počivajo vojaki. Priprostejšega bivališča si ne moreš misliti. — Ne daleč od teh vo-jaških taborjev, to ime je kitajskim vojašni-cam prikladnejše, je arzenal, kjer izdelujejo puške po mogoče najnovejših sistemih. To-pov pa še ne izdelujejo sami, kolikor mi je znano. Vojaki se veščajo dan na dan, tromba poje neprestano in bobni ropočejo, rekel bi, brez prestanka. Če se v vseh pokrajinah tako pridno urijo in pripravljajo, bode imela pri-hodnji evropsko-kitajska vojska, ako pride do nje, vse drugačno lice in morda tudi dru-gačen — izid.

Tudi v drugih ozirih so postali Kitajci napredni — vsaj v Tsinanfu. — To mesto slovi že od nekdaj, kot jedno najbolj snažnih: seveda po kitajskih čudnih pojmih o snagi. Tujec namreč o snagi tudi v Tsinanfu malo ali nič ne zapazi. Nesnaga in smrad skoraj povsod, kamor stopiš, kamor se ozreš. Dasi je to mesto že do sedaj veljalo drugim za vzor glede na snago, bode zanaprej brez dvoma še bolj. Pred nekaj meseci je nam-reč fute, glavar pokrajine, ustanovil posebni

urad, ki ima skrbeti za red in snago ter uravnavo ulic po mestu. Načelnik temu vele-potrebemu uradu je neki nemški zemlje-merec, po veri katoličan.

Evropejskim gostom na ljubo igra pri futejevih obedih tudi godba, pa ne, kakor bi človek pričakoval, kitajska, ampak popol-noma — moderna. Tudi to vsekako jasno kaže, da se znani kitajski zid podira pred mogočnim pritiskom evropske omike in politične moči.

Nemci v Santungu pridno zidajo želez-nico. To leto bo bržkone že prisopihal in prižvižgal železni stroj iz nemške kolenije Tsingtau v Tsinanfu. Ne more se sicer tr-diti, da so bili Nemci do zadnjega leta po-sebno pridni pri gradnji te železne proge. Toda kar so zamudili prej, to hočejo, kakor vse kaže, popraviti zadnji čas. — Železnica gre tudi skozi moje misijonsko okrožje. Od glavne misijonske postaje do kolodvora bo-dem imel kakih 40 kilometrov. Do sedaj sem potreboval v Tsinanfu — po letu dobra dva, po zimi tri dni. Po železnici pa še pol dneva ne bom potreboval. Le v slučaju, da bo treba v Tsinanfu ali Tsingtau, mi bo služila ta nova naredba, glede na misijon pa bo ravno tako, kakor če bi je ne bilo.

Dvomi se, se bo-li ta železnica izplačala ali ne. Vse zavisi od pristanišča, ki ga gradi nemška država v Tsingtau. Ako bo to dobro obiskovano, imela bo tudi železnica kaj voziti.

Bolezen sv. očeta.

V dunajskih zdravniških krogih vzbujajo zažudenje, da sta se tako imenitna zdravnik, kakor Mazzoni in Lapponi, zmotila v bolezen sv. očeta in sta prvotno izjavila, da ima sv. oče senilno odrvenelost pljuč, dodim se sedaj vidi, da ima sv. oče eksudativno vnetje reberne mreže. Zmota pa je v takih slučajih lahko mogoča, ker je diagnoza jako težavna in morejo soditi le po simptomih. Zdravnikom se pa lahko čita, da niso že prej na pravili poskusnih vbojiljav v prsni koš.

Rimski list „Italia“ priobčuje pogovor z nekim slavnim laškim klinikom, ki je kritiziral diagnozo Lapponijevo in Mazzonijevo ter dejal, da je bilo potrebno 20 dni, da se je nabralo v oprajo 800 gramov tekočine. Izjavil je, da ima sveti oče vnetje prsne mreže z eksudatom in je obolel na tej bolezni že pred 20 dnevi.

Profesor Rossoni, ki je natančno preiskal sv. očeta, je izjavil, da je posebna nevarnost v slabosti srca.

Zanimivo je, kako razni ljudje z vseh krajev sveta pisмено priporočajo sv. očetu najraznovrstnejša zdravila.

Predvčerajšnjim se je pri sv. očetu, ki je dve uri delal s kardinalom Rampolla, pojavil tudi črevesni katar.

Opetovani zdravniški konziliji sv. očetu niso nič kaj po volji. „To je nepotrebno!“ je dejal kardinal Rampolla. Pred predvčerajšnjim zdravniškim konzilijem se je sveti oče tri četrt ure zabaval s svojimi nečaki, katere je poljubil. Po konziliju je sprejel kardinale Oreglia, Gotti, Pierotti, Della Volpe, Cretoni in Cavicchioni. Dalje časa je govoril s kardinalom Oreglia, kar je vzbudilo pozornost. Sv. oče je bil jako dobre volje. V predsobi je čakala deputacija iz Carpineto, rojstnega kraja sv. očeta, katero je pozval sv. oče v Rim, ker je hotel še enkrat videti svoje rojake. Ker je pa sv. oče postal nakrat zopet slab, ni deputacije sprejel, da bi se še bolj ne utrudil.

Današnji listi poročajo, da je prav za prav edina resna bolezen svetega očeta **slabost**, ki se tipično kaže v pojemanju srčnega delovanja.

Včeraj ob 6. uri zjutraj so odprli nekaj oken papeževih soban z onimi spalne sobe vred. „Il Messaggero“ pravi, da je profesor Rossoni izjavil v nekem pogovoru, da zopetno nabiranje tekočine v mreži pomenja shujšanje bolezni, ali tega da je bilo pričakovati. V večini je takih slučajev, da se tekočina obnavlja. Potrebna bo zopetna operacija, ki pa ni spojena z nikakimi nevarnostmi.

Da je srce slabotno, to je naravno vsled bolezni in zbog visoke starosti sv. očeta, srčne zaklopnice pa so brez hibe. Dodal je, da je menil, da najde nezavedajočega; nasprotno temu pa ga je našel pri bistri paleti in taki duševni svežosti, da bi mogla ta okolnost tudi izkušenega zdravnika prevariti glede te bolezni. „Il Messaggero“ pravi, da prof. Rossoni ne goji nikake nade, da bi papež ozdravel — on meni, da papeževa smrt ni več daleč.

Dr. Lapponi o Leonu XIII.

Ko je imel Leon XIII. obhajati svoj 91. rojstni dan, spregovoril je njegov telesni

zdravnik, dr. Lapponi, tele besede: „Skoro bi rekel, čim starejši je papež, toliko lažje nosi svoja leta. Dasiravno je preteklo leto papežu prineslo mnogo truda, pa se mi danes zdi krepkejši kakor pred letom. Bolečine in druge telesne slabosti, ki so jim podvrženi starčki, so Leonu XIII. neznane. Počuti se prav dobro, njegove oči so tako dobre kakor moje. Sicer je nekoliko kratkoviden in nosi naočnike, pa jih dostikrat spusti na čelo ali jih popolnoma odloži, ker so mu v nadlego; prav dostikrat sem ga videl brati brez naočnikov. Njegov spomin je kar naravnost čudovit, pa ne mehaničen, kakor se najde pri starčkih, ki se dostikrat spominjajo preteklih stvari prav dobro, novih dogodkov si pa ne morejo ohraniti v spominu. Sv. oče se pa spominja najnovejših stvari in oseb ter se potem o njih meni. Bojim se skoro, da se peča s preraznimi stvarmi. Posebno ponoči dela njegov duh in se čudovito pokaže njegov spomin. Pred nekaterimi meseci je poklical ob pol 7. uri zjutraj svojega tajnika in mu je narekoval 90 latinskih verzov, ki jih je zložil tisto noč, ko ni mogel spati, pa si jih je dobesedno ohranil v spominu. Kedar ne more ponoči spati, ostane navadno v postelji do 9. ali 10. ure ter spi v jutranjih urah. Prav nič se mu ne pozna trud in tudi sveto leto ga ni potrla. Skoro sedemdesetkrat je bil v cerkvi sv. Petra to leto: pa to ga ni utrudilo, bilo mu je v prijetno spremembo. Prav nič mi ni delalo skrbi, da je iz toliko grl donelo: evviva, ali da mu je ploskalo 20 do 30, celo do 50 tisoč vernikov, vedel sem, da mu to dobro dene. Oteklina na nogi je popolnoma zginila, komaj je še videti sled prereze: vse to kaže, kako zdravo je telo papežovo. Ko smo ga operirali, doživeli bi bili nekaj čudovitega: rana bi se mu bila zarasla v 24 urah, če bi ne bil toliko ne previden, da se je v noči, ko smo ga operirali, sam za kratek čas dvignil. Kot papež še ni bil nikoli resno bolan, izvemši oteklino, ki jo je brez posebnih bolečin nosil 30 let, tudi kot kardinal ne. Ko je bil star šele 32 let in je bil še navadni monsignore v Beneventu, je prebolel vročinsko bolezen: rešila ga je takrat mrzla kopel. Sam mi je večkrat pravil, kako čudovit učinek je imela ta kopel. Se pred kratkim mi je s pravim navdušenjem govoril o Kneippovem zdravljenju in mi je izrekel željo, da bi sam rad ta način zdravljenja poskusil. Bil je takrat nekoliko slaboten. Moral sem mu pa takoj odločno odsvetovati. To pa ne, kakor da bi mi bila neznan čudovita ozdravljenja, ki jih ta način zdravljenja proizvaja v gotovih organizmih, marveč odsvetoval sem radi tega, ker nisem 91letnega papeža hotel izpostaviti nevarnosti, ki včasih nastanejo pri zdravljenju z mrzlo vodo.

Cesarja Viljema lastnoročno pismo papežu.

Včeraj dopoldne je došel v Rim pribožnik cesarja Viljema. Oglasil se je v Vatikanu pri msgr. Bisletiju, da bi mu izposloval pristop k sv. očetu. Bisletij pa tej želji ni mogel ugoditi ter je sprejel le cesarjevo pismo.

„Nordd. Allg. Zeitg.“ pravi, da so nerisnične vesti, da bi bil cesar Viljem molil za papeža. Tudi ni res, da bi radi papeževe

bolezni odločil potovanje na sever. Potovanje je cesar že nastopil.

Smrt Volpinijeve.

Nenadno smrt msgr. Volpinijevo pripisujejo nekateri liberalni listi razporu Volpinija s kardinalom Rampollo ter so si izmislili, da je Volpinija radi razburjenja zadela kap. Volpinija je zadela kap pri pripravah za konklave. Ko je stopil v predsobo papeževe spalnice, se je zgrudil mrtev. Sv. očetu so smrt Volpinijevo včeraj naznanili. Sv. oče je dejal: „Omnia sunt hominum tenui pendentia filo.“ (Vse človeško visi na tenki niti), ter je pristavil, da si pri drži imenovanje novega tajnika za konklave za pozneje.

Sv. oče zopet operiran.

Pri včerajšnjem vbojiljavu v oprsje svetega očeta je profesor Mazzoni odstranil zopet 1080 gramov krvave tekočine. Po operaciji je sv. oče takoj lažje dihal in tudi srce je pričelo bolje delovati. Ko je mej operacijo sveti oče videl, kako teče od njega nezdrava tekočina, vskliknil je: „Saj teče kakor vodomet!“ Zdravniki so svetovali sv. očetu, naj ne vsprejme kardinalov, katerih je 20 čakalo v predsobi.

Pri preiskavi odstranjene tekočine so zdravniki včeraj ob 7. uri 50 minut zvečer konstatirali, da se ne more govoriti o tuberkuloznem vnetju oprsne mreže, pač pa o vnetju revmatičnega značaja. Po zopetni operaciji je bilo nekaj časa boljše trajno, vendar so se vsi navzoči bali, da se zopet ne obrne k slabšemu.

Ob 8. uri 30 minut včeraj zvečer so zdravniki izdali naslednji buletin: Sv. oče je tekom dneva lahko počival nekaj ur, ne da bi trpel bolečine. Moč žile je ostala ista. Po operaciji žila 92, dihanje 28, temperatura 36,4. Odtok vode še vedno pomanjkljiv. Splošen počutek nespremenjen. Rossoni, Mazzoni, Lapponi.

Nekoliko minut pred 12. uro o polu noči smo včeraj dobili naslednje poročilo: Mazzoni je izjavil, da se eksudat zopet ponavlja in da tudi srce pri tem trpi. Treba bo tretje operacije, katero pa zdravniki prelože na jutri v soboto.

Danes se poroča o drugi operaciji: Včerajšnja druga operacija sv. očeta je trajala 25 minut. Sv. oče ni čutil bolečin in se je po operaciji zahvalil zdravnikom. Nato je sv. oče zavil bouillon z marzalo in jajci. Avstrijski poslanik pri Vatikanu je bil mej operacijo navzoč.

Drugo operacijo so hoteli izvršiti zdravniki že včeraj zjutraj, a ko so prišli k sv. očetu, je sv. oče spal in zdravniki ga niso hoteli buditi. Ko so mu pozneje tekom dopoldneva povedali, da bo zopet operiran, je dejal, da ima zaupanje v novega zdravnika. Sv. oče se je Rossoniju posebno toplo zahvalil za skrb, tožil je samo, da je po prvi operaciji čutil veliko utrujenost. — Govoril je manj razločno, nego predvčerajšnjim. Pred operacijo so nesli sv. očeta iz postelje v naslonjač. Mej tem, ko je Mazzoni izvrševal operacijo, nadzoroval je Rossoni žilo in delovanje srca.

Sv. oče je vprašal Mazzonija, kak vtis je napravil na dr. Rossonija. Mazzoni je de-

jal: „Ima ravno tak vtis kakor mi, samo slabjšega Vas je videla. Sv. oče je zahteval Rossonijev buletin. Po noči je imel sv. oče gorke noge in roke.“

Sveti oče je dejal: „Operirajte, le operirajte! Bolezen bi morda pač lahko odpravili, a mojih 93 let mi ne morete vzeti raz hrbta. Starost je že sama na sebi bolezen.“

Kako je obolel sv. oče.

Rimska „Tribuna“ tako-le priobčuje razvoj papeževe bolezni. Ko se je 30. dne prejšnjega meseca papež povrnil s sprehoda v vatikanskih vrtovih, rekel je, da čuti olajšanje ter da prihodnji dan hoče zopet napraviti tak sprehod. Dasiravno se je sveti oče naslednji dan slabo počutil, se je vendar hotel sprehoditi v vrtovih. Ko se je povrnil, zdelo se mu je, da se počuti boljše, ter da mu je sveži zrak dobro storil. Opiraje se na izdane buletine, popisuje imenovani list naraščaj bolezni v naslednjih dneh in pripomni, da se papežovo zdravje ne obrača dosti na bolje. List poudarja, da so njegove informacije avtentične. Zelo se je utrudil sv. oče tudi pri sprejemu ogrskih romarjev.

Razna poročila.

Rim, 10. julija. Po zdravniškem konziliju dne 9. t. m. je bil pri sv. očetu sprejem kardinalov, ki so bili k sprejemu od kardinala Rampolla pisмено povabljeni.

Rim, 10. julija. Dr. Lapponi in profesor Mazzoni sta dobila iz vseh delov sveta brzojavke, v katerih odpošiljatelji iskreno prosijo, naj rešita sv. očeta.

Rim, 10. julija. Odbor za slavnosti povodom 50letnice proglasitve Brezmadežnega Spčetja priredi danes v soboto v Jezusovi cerkvi tridnevno cerkveno pobožnost za sv. očeta.

Rim, 10. julija. „Italia“ pravi, da je sv. oče izrazil željo, da bi bil njega naslednik kardinal Gotti. Razume se, da je ta vest silno neverjetna.

Rim. Pravijo, da je hotel prof. Rossoni zaključiti prvi svoj buletin z besedami: „Stanje Nieg. Svetosti je trajno težko“, a da sta ga Lapponi in Mazzoni pregovorila, da je rabil manj oster izraz: da je stanje „smatrati težkim“.

Rim. Kakor poroča „Popolo Romano“ je vsak dan trem kardinalom dovoljeno obiskati papeža. Po včerajšnji zopetni operaciji je sv. oče hotel videti kardinale, a zdravniki so mu to prepovedali. Rossoni pravi, da neposredne nevarnosti ni, položaj sv. očeta je pa jako resen.

Rim. Včeraj dopoldne sta na željo sv. očeta prišla k sv. očetu kardinala Oreglia in Gotti. Vsi drugi, tudi zdravniki so morali zapustiti sobo. Pogovor sv. očeta s tema kardinaloma se je vršil pri zaprtih durih. Temu pogovoru pripisujejo veliko važnost.

Rim. Drugo operacijo so izvršili zdravniki včeraj mej 10. in pol 11. uro dopoldne.

Rim. Truplo Volpinijevo so brez posebnih ceremonij prenesli v sv. Petra cerkev.

Pariz. Po privatnih poročilih iz Milana je sklepati, da je veliko število kardinalov za to, da postane prihodnji papež kardinal Ferrari.

Rim. Do danes je došlo v Vatikan 15.000 brzojavk iz vseh delov sveta.

Rim. Sv. oče je včeraj zopet zahteval časopise. Predložili so mu nalašč zato pripravljeno posebno izdajo „Osservatore Romano“, v kateri so izpustili poročila o Volpinijevi smrti in sploh o vsem, kar bi utegnilo sv. očeta razburiti.

Rim. Rossoni je imel daljši pogovor s svojim kolegom vseučiliškim profesorjem Baccellijem.

Rim. Težko oboleli kardinal Mario Moccenni je v 81. letu svoje starosti. Z Rampollo sta si iskrena prijatelja. Poleg Rampolle je edini kardinal, ki stanuje v Vatikanu. Za nadškofom v Palermi, kardinalom Celesia, je najstarejši laški kardinal. Kardinal je 10 let.

Tudi sočutje!

Dne 9. t. m. je došlo v Vatikan nad 12.000 najrazličnejših brzojavk. Večina njih izraža sožalje nad boleznijo sv. očeta ali vprašuje za zdravstveno stanje. Došle so celo brzojavke šizmatičskih patriarhov iz orientala. A tudi druge vrste brzojavke prihajajo v Vatikan. Tako ponujajo Amerikanci najrazličnejša zdravila, pomade in kapljice, ki bi baje takoj pomagale. Številni slikarji in kiparji prosijo za fotografijo sv. očeta ob smrti. Nad 200 kemikov in lekarnarjev se ponuja za balzimiranje, en tak čudak se ponuja, da je voljan tako pripraviti papežovo truplo, da se lahko kot soha postavi v stolnici sv. Petra.

Sv. oče določil, kje bo pokopan.

Berolinski listi poročajo, da je sv. oče pred zadnjo boleznijo določil, da naj bo pokopan v Lateranu. Kraj, kjer bo njegova krsta, je desno od nagrobnega spomenika Inocenca III., kateremu je nagrobni spo-

Če ne, bodo drdrali po progi prazni vagoni. Skoro gotovo se niti pristanišče v Tsingtau niti železnica v Šantungu ne bo nikdar povzpela do prometnega faktorja prve vrste. Temu bode kriv največ ruski Port Artur, oziroma njegov sosed Niučuang, s krasno primorsko lego in najugodnejšo trgovsko luko.

Ker smo že pri bratih Rusih v Mandžuriji, pa se še nekoliko pomudimo pri njih.

To Vam razne velevali z zavistjo obračajo svoje oči proti ruski Mandžuriji. Dan na dan se bavijo tukajšnji listi z ruskim vprašanjem v severno-vzhodni Aziji. Radi bi je rešili seveda po svoji želji. Rusko vlado dolžijo nezvestobe, verolomstva, ker še vedno ni poklicala svojih vojakov iz mandžurskega ozemlja, kakor je bilo neki dogovorjeno.

Zlasti zadnje tedne je postala nervoznost ruskih klevetnikov posebno velika. Ko so namreč vsak čas pričakovali vesele vesti, da so se Rusi naposled vendar začeli umikati iz prepornega ozemlja, jih je kot strela iz jasnega zadelo poročilo, da so ti šmentani Rusi ravnokar nakupili v Čefu in Port Arturju šestnajst tisoč ton oglja in tri milijone funtov kruha. Vsak namreč dobro ve, da Rusi tega kruha niso kupili svojim vojakom za popotnico iz lepe Mandžurije v rusko matuško.

Ob istem času se je tudi raznesla v razne liste vest, da Rusi zbirajo ob reki Jalu,

ki dela mejo med Mandžurijo in Koreo, nove polke. — Da v ožgled takim okolnostim zastopniki raznih vlad ruskega poslanika v Pekinu neprestano nadlegujejo z mučnim vprašanjem, zakaj se Rusi ne umaknejo iz Mandžurije, je jasno. Modri ruski državnik seveda ni v zadregi za odgovore. Hladno jim odgovarja: sedaj, da se to vsled tega še ni zgodilo, ker se je pred nekaj časom zbralo veliko tujih bojnih ladij v pristanišču Niučuanga, o drugi priliki zopet, da mora ruska vlada skrbeti za varnost svojih uradnikov nasproti grozečim japonskim vojakom.

Splošno je mnenje, da bode prej ali slej prišlo med Rusi in Japonci v Koreji do spopadka. Ruski orel bi namreč rad razprostrl svoja mogočna krila tudi tukaj. Ako se bodeta stavila nasprotnika brez zaveznikov, bode zmaga skoro gotovo na ruski strani. Na suhem se Rusom Japoncev že ni tako bati. Zadnji čas pa so Rusi svoje bojno ladje v Tihem morju tako pomnožili, da se z Japonci lahko merijo tudi na morski gladini. Njih bojno brodovje v Vshodni Aziji namreč šteje 39 izvrstnih ladij, dočim jim Japonci zamorejo postaviti nasproti le 31 bojnih ladij. V resnici imajo Japonci še več bojnih ladij, a so zastarele. Rabiti bi jih mogli k večjem ob domačemu obrežju, nikakor pa se jim ni kazati z zastarelo robo v tujih morjih. — Dasi je Anglež japonski zaveznik, vendar Japonci na angleško pomoč ne morejo računati. Angleži so namreč

obvezani svojemu azijskemu zvezniku pomagati le tedaj, ako bi njegov sovražnik tudi imel zaveznika v vojski. V takih okoliščinah in pri skrajno ugodni poziciji, katero imajo Rusi v Mandžuriji, pa ti gotovo ne bodo iskali tuje pomoči.

Lansko leto je bila v Santungu najlepša letina. Tudi letos kaže, da ne bo slaba. Do sedaj je deževalo prav po poljedeljevi želji. Zito je vsled tega v najlepšem klasju. Ob reki Huang-ho je seveda drugače. Tam so velikanski prostori, kjer so bila pred letom dni rodovitna, cvetoča polja, sedaj pa še jednega klasa ne dobiš: sam pesek in avež. Niti trava ne raste. Treba bo nekaj let, da bo ta svet zopet za rabo. Lanska povodenj je opustošila silno veliko sveta. Med ondodnim ljutvom vsled tega strašanske beda. Ta rumena reka! Nikdar ne miruje: letos provzroči tu, drugo leto naredi zopet druge velikanske škodo. Kakor je Nil blagoslov božji za Egipt, tako je Rumena reka bič božji za Santung.

Koncem aprila meseca smo dobili prve črešnje na mizo. Pa nikar misliti, da so prišle iz Vipave, ne, prav v Santungu so dozorele. Kar se tiče lepote in okusa, pa se s slovenkami daleko ne morejo kosati.

Z Bogom.

O. Veselko Kovač,
apost. misijon.

menik dal napraviti sedanji sv. oče. Tudi načrt za svoj nagrobni spomenik je sv. oče že odobril in je podoba Leona XIII. za spomenik že izvršena.

Kraj, katerega si je Leon XIII. izbral za svoj poslednji počitek, odgovarja simetrično popolnoma nagrobnemu spomeniku papeža Innocenta. Podoba Leona XIII. je izvršil ki par Luchetti. Spomenik je raket z basreliefom in dvema kipoma.

Bolniška soba Leona XIII.

Nj. Svetost Leon XIII. leži na svoji nizki postelji. Obraz mu je skoro prozoren, posteljo obdajajo zastori iz musolina, ki presegajo baldahin: podoba bolnikova napravljata utis belega oblaka. Postelja je v alkovnu, blizu drugega okna, ki je na pol zaprt: svilnati zastori branijo, da solnčni žarki ne padajo na bolnika. Vse stene so pokrite z zeleno svilo. Na desni strani postelje stoji okusno izdelana omara iz začetka prejšnjega stoletja, na levi široka, pripravna pisalna miza, na kateri je velik srebrn črnilnik ter tradicionalno zlato pero. Vrh tega je na mizi križ iz slonove kosti, nekaj knjig, Dante, Horacij, Virgilij in knjige stare ter nove zaveze. Pred pisalno mizo je z rdečo svilo preoblečen stol s pozlačenim naslonjalom. Ta soba ima dvoje vrat: ena vrata vodijo v zasebno kapelo, druga pa v tako zvano „camera del trionetto“, kjer papež daje manjše avdiience; tu je bila sprejeta tudi kolinska deputacija, ki je s kardinalom Fischerjem prišla v Rim. V sobi je še osem pozlačenih stolov: to je vsa papeževa sobna oprava. Podobni na stenah, le madona z zlatim okvirjem visi nad posteljnimi vzglavjem. Ob postelji je še stol naslonjač ter klečalnica.

Glasovi o rešitvi avstrijske krize.

Poleg čeških krogov, ki imajo radi ministr Rezka največ povoda pečati se z reševanjem krize v Koerberjevem kabinetu, se pečajo z nje rešitvijo tudi ali morda še z večjo vneto razni madjarski krogi, in sicer največ samo radi tega, da dajo duška svoji jezi nad tem, da je ostal Koerber, dočim je Štoll moral pobrati šila in kopita. To se pred vsem razvdi iz tona, v katerem je pisana zadevna kritika. „N. P. Journal“ piše med drugim, da cesarjevo pismo Koerberju postavlja na laž dunajski časopisje, ker niti z besedo ne omenja razlogov, ki so dovedli Koerberja do demisije. Vedeti pa treba, pravi ta list, da pravi vzroki njegovi demisiji niso bili dogodki na Ogrskem, marveč notranje avstrijske razmere. Koerber le ni hotel priznati, da je pri kraju s svojo latinščino. Zaman so bile vse njegove diplomatske spretnosti, pokazal se je le malotnega birokrata, ki je iskal edino le izgovora. — „Pesti Naplo“ govori o „izsiljenem“ pismu in pravi, da je dr. Koerber hotel v kalnem ribariti ter izpodbiti temeljno načelo, da ogrska legislativa sme samostojno sklepati. Seveda se mu ni posrežilo ta nevarni poskus. — Baron Banffy uvidi v pismu nekaj „atentat na ogrsko ustavo“, ki ga je povzročil Koerber, odobrila krona in ni zabranil Khuen-Hedervary. — Neki drugi list je našel, da je Koerber popolno poražen, kar se vidi že iz tega, da je pismo odhajajočemu Szellu pisano v prijaznejšem tonu, nego Koerberju, ki ostane. — Sploh vse ogrske časopisje govori o Koerberjevem porazu.

Nove pritožbe proti nadškofu Kohnu.

Veliko slovansko romanje na grob slovanskega apostola sv. Metoda na Velegradu so vodili praški nadškof kardinal Skrbensky, nadškof iz Lvova in brnski škof Bauer. Romanja se je udeležilo do 50.000 vernikov. Velegrad leži v nadškofiji dr. Kohna. In vendar ni nadškof dr. Kohn niti osebno niti po svojem zastopniku pozdravil ne kardinala, ne škofov in ne tako impozantne katoliške manifestacije. Opravičeno se nad tem postopanjem pritožuje prvi češki katoliški dnevnik „Katolicke Listy“. Praški „Politik“ pravi, da je to značilno. Trije cerkveni knezi so obiskali njegovo nadškofijo in kardinal se je celo peljal skozi dvoje njegovih rezidenčnih mest, in vendar nikakega pozdrava!

Barabas pozivlja k nadaljnji obstrukciji.

Vodja nezadovoljnih elementov v Kóšutovi stranki poslanec Barabas je v sporazumu s svojimi štirimi ožjimi prijatelji izdelal okrožnico na vse člane Kóšutove stranke, v kateri jih pozivlja, naj se v torek dne 14. t. m. zvečer gotovo snidejo v njegovem stanovanju, da se končno dogovore o nadaljevanju obstrukcije. V okrožnici se med drugim glasi: Izjava domobranskega ministra v vojnem odseku brezdvomno kaže, da sedanja ogrska vlada nikakor ne mara ustreči narodnostnim zahtevam ter noče ničesar vedeti o ogrskem poveljevanju in ogrskih zastavah in znakih. Vsakemu poslancu je torej že sedaj lahko jasno, da jesensko zasedanje ne donese zaželenega vspeha. Denar in kri zahtevajo v najboljše meri, za narodne pravice pa merodajni krogi nimajo

prav nikakega smisla. Valed tega smo mnega, da treba sedanji parlamentarni boj na daljševati tudi nadalje in z vso odločnostjo ter brez prestanka. Boj brez odločnih bojnikov je pa seve nemogoč, in v to svrhu je treba nujno vedeti, koliko poslancev bo sodelovalo in kdo bo tudi ob najhujši vročini žrtvoval svoje zmožnosti in čas najsvežejim pravici naroda. Res je sicer, da je večina neodvisne stranke sklenila opustiti nadaljnji boj, ker je zginila z dnevnega reda vojna predloga, toda mi smo mnenja, da se je s tem sklepom zagrešila usodna napaka. — Po tem uvodu Barabas še enkrat pozivlja vsakega člana, naj se gotovo udeleži na pominanega posvetovanja, pri katerem se pokaže, koliko poslancev je še ostalo zvestih Barabasu in koliko časa nameravajo še vztrajati v brezobzirni obstrukciji. — Pod to okrožnico so poleg Barabasa podpisani: Lengyel, Ratkay, Bedőhazy in Nessi.

Pošten odgovor sultanovi vladi.

Na opetovani poziv sultanove vlade, naj se umaknejo iz Bolgarije ustaške čete, odgovarja v sotskem „Dnevniku“ neki vstaški vodja mej drugim sledeče: Res smešna zahteva, ki jo stavi sultanova vlada. Od koga se neki to zahteva? Nisami in Bašibozuki so prebivalstvu iz katerega smo izšli in ki nas vzdržuje in podpira, že neštevilnokrat nujno svetovali, naj nas pustijo na cedilu; neštevilnokrat so že naše rojake očuvali, morili, ropali, oskrnjali, zaman, niso nas zapustili. Kdo se more odreči samemu sebi? Mi smo tisti, ki ste jih mučili, oropali in onedastili, toda mi ne vržemo iz rok orožja, dokler si ne priborimo svojih pravic. In kam naj gremo? Mi vendar nemoremo ostaviti svojih sorodnikov, bivališč in imetja, za katero se bojujemo že toliko let. Ne, vztrajati hočemo v odločnem boju za svobodo in če treba žrtvovati svoje življenje. Tedaj, ko se to zgodi, radi odložimo orožje, prej pa ne.

Kdo ima prav?

Te dni je francoska vojna uprava upokojila polkovnika Lajusa, kateremu je poprej poveljeval general 10. voja prisodil še 14dnevni zapor, in sicer zaradi tega, ker je kaznoval nekega svojega podčastnika, ki ni preprečil demonstracije nekega vojaka proti duhovščini. Dogodek je bil torej kratko naslednji: 1. vojak je demonstriral proti duhovščini; 2. podčastnik je to mirno trpel; 3. polkovnik ga je radi tega kaznoval; 4. polkovnika so vsled tega obsodili v zapor in ga nato kaznovali. Morala v Franciji je torej naslednja: Če vojaki smeje vero, tem bolje. Morda jih tudi še nagrade.

Prijetnosti turškega prestolonaslednika.

Z ozirom na vest nekega bolgarskega lista, da dela za vojsko z Bolgarijo posebno vneto prestolonaslednik turški Rešad Effendi, ker upa na ta način prej priti na prestol, izjavlja neki carigranski uradni list, da je kaj takega naravnost nemogoče misliti o turškem prestolonasledniku. Rešad — Effendi je namreč v sultanovi palači popolno izoliran, obdan moč in dan od slug, ki so popolno udani sultanu, in ga moremo torej smatrati za pravega ujetnika. Prestolonaslednik niti najmanje ni poučen ne o notranjih in ne o zunanjih zadevah in torej niti v najmanjši meri ne more intrigrirati v lastno korist. — Res prijetno življenje ima turški prestolonaslednik, a tudi izborna šola za nastop vladanja.

Iz brzojavk.

Kdo bo Rezkov naslednik? V čeških krogih se govori, da bo Rezkov naslednik zet dr. Riegla, vseučiliški profesor dr. Braj, ki je baje priključen pri narodu in kroni. — Gališki deželni zbor se snide k zasedanju še le v decembru. Jesensko zasedanje odpade radi državnega zbora. — Zunanji minister grof Goluchovski je danes nastopil daljši dopust preko Pariza v Vittel. — Socialist Khuenov protikandidat. V volivnem okraju Temesvar se poteguje, kakor znano, za mandat državnega poslance ministrski predsednik grof Khuen. Njemu nasproti so socialni demokrat postavili svojega voditelja Bokanyja. — Dopolnilna volitev v Amstettnu. Mesto nemškonalnega poslance Schmidla, čegar mandat je deželnozborna večina razveljavila, se vrši volitev dne 30. t. m. Krščanski socialci kandidirajo zopet Schreihoferja. — Bolgarski knez Ferdinand — kralj. Listi javljajo, da je dejstvo, da je knez vzel seboj v Trnovo vse ministre, v zvezi z nameravano proklamacijo kraljem. Oficijelno ni o tem nič znanega. — Kriza na Grškem še ni rešena. Ralliju dela težave Deljannisov finančni program, ker mu nasprotuje zborniška večina. Skoro gotovo bo morala nova vlada zopet razpustiti poslansko zbornico.

Cerkveni letopis.

V Toplicah na Dolenjskem so imeli 4. julija sv. birmo. Na meji topliški je pozdravilo prevz. knezoškofa častno spremstvo: prišel je nasproti topliški g. župnik in zastopniki obč. odbora z županom g. Ig. Sitarjem. Nič manj kot 18 slavolokov je stalo na cesti, koder se je knezoškof vozil po topliški župniji. V nekaterih napisih so se izražale tudi posebne prošnje n. pr. na Sioah: „Okolica Gorenjih Sio — Oddaljena je od Toplic — Duhovna lastnega želi — Ga li kedaj dobi? — In zopet: „Eno prošnjo nam spolnite — In duhovnika pošljite“. Bilo je pravo tekmovalstvo, kje bodo lepše mlaje in slavoloke postavili. Vrla dekleta so več sto metrov vancev napletla. V podružnici na Sioah in Uršnih selih je imel knezoškof kratko pridigo. Zvečer so se po grških zablščali kresovi in po vseh vaseh kot luči na nebu. O pomenu tega priča je napis na nekem slavoloku: „Naj pričajo naši kresovi — Da Cerkev sme zvesti sinovi“. Pred župniščem je prevz. knezoškof pričakoval špalir ognjegasecev.

Jeseniške novice.

** Kresovi na čast sv. Cirilu in Metodu so tudi pri nas kazali in pričali, da Slovenci tod še nismo izumrli. „Kat. delavsko društvo“ je svojega zakurilo na Možaklji, „Slov. planinsko društvo“ pa na Mirci. Gromoviti živijo-klici in slovenske popevke so se glasile od obeh kresov v tiho noč, raketi so švigali v zrak: vse pa je kazalo, da so še naše gore in naše polje!

** Adam in Eva. Ta dva električna stroja dobro prevažata kamenje iz Mirce k predvoru. Vsak dan gresta po šestkrat in peljeta 10—15 vozov dolg vlak kamenja. Mi bi sicer obžalovali to, ker so s tem prikrasani in ob delo domači vozniki, a podjetje se je oziralo bolj na tujce pri oddaji vožnje in tako ne škodujeta dosti domačinom — Adam in Eva.

** Novo društvo. Vedno glasneje in bolj se čuje želja, naj bi se ustanovilo novo društvo za Javornik in Koroško Belo na podlagi, kakršno je jeseniško delavsko društvo. Nam se zdi ta misel umestna, zlasti zato, ker bode kranjska industrijska družba znatno povečala tovarno na Javorniku in bo tako prišlo okrog 200 delavcev več na Javornik. Mi dajemo to misel merodajnim faktorjem v pretres, zlasti klic in željo, ali bi kazalo, da tukajšnje kat. delavsko društvo ustanovi svojo podružnico pri „Vodičarju“ na Javorniku!

** Predavanje je bilo o polu 9. uri zvečer v nedeljo (5. julija) v katol. delavskem društvu. Predaval je g. V. Zabret o Lutrovih trabantih. Jutri bo ob isti uri zopet predavanje. Društveniki, udeležite se ga v obilnem številu.

** Prevroč kri si je hotela ohladiti v mrzli Savi v četrtek ob 1. popoldne neka neomožena tovarniška delavka Miklavc. Komaj so jo rešili in ji dokazali, da ljubezen in alkohol še ni na svetu — vse.

** Započeti! V divji jezi proti tuk. katoliškemu društvu so se združili vsi njega nasprotniki in izpustili v svet velik rdeč plakat prošlo nedeljo s sledečo vsebino, katero podajemo občinstvu v zabavo: „Vabilo k pogovoru novega osnovanega društva „Non plus ultra“ (ali društva proč od Rima), kateri se bode vršil dne 5. julija 1903. leta popoldne po krščanskem nauku ob 3. uri v gostilni g. Pučegla (Robič) na Savi. Dnevni red: 1. Pozdrav od provizornega načelnika na dobro došle goste. 2. Sprejem udov. 3. Prisega udov. 4. Govor gospoda protestantovskega Fajmoštra iz Ljubljane (pomen tega novega društva). Pri temu zborovanju sodelujejo izvrstni tamburaši tukajšnjega katoliškega delavskega društva. Osnov. odbor.“ — In v resnici mikajo te odpadnike tako silno naši vrli tamburaši, da jih je prišel v nedeljo večer sam odpadnik muzikant Günther poslušat in občudovat v društvu. A grozdje je še prekislo!

** Nova cerkev je na Jesenicah krvavo potrebna. Sedanja nikakor več ne ne zadošča, veliko premajhna je. To čutimo in vidimo vsako nedeljo. V cerkvi je vse natlačeno in ni je nedelje, da ne bi komu prišlo slabo, za eno tako cerkev še pa jih mora zunaj ostati. Mnogi res ostanejo zunaj okoli cerkve, mnogi pa se vrnejo in grede domu, češ, zunaj cerkve nisem navajen ostajati, me je sram, noter pa ne morem. Mnogi si pa sploh ne upajo v cerkev in pravijo: „Naj mi slabo pride v cerkvi, kako naj pridem vun iz gneče?“ Tako jih veliko ostane brez sv. maše, čeravno so po tri vsako nedeljo in praznik.

** Savska cerkev je dobila lep nov rudeč mašni plašč. Kar je vsako nedeljo na Savi služba božja, skrbi tovarna sploh bolj za lepoto svoje cerkve. Svoje pravimo, ker savska cerkev je tovarniška in tovarna kaj rada to povdarja in jo imenuje le „Gewerkskirche.“ Znotraj je sedaj dosti čedna, da bi jo le še zunaj prebarvali, pa bi bila še veliko lepša. Tudi Sava sama bi pridobila s tem na lepoti. Tako se pa nič kaj ne poda zamazana cerkev sredi Save.

Glasi iz Češke.

Češko razkolništvo v ime Jana Husa. Protestantje na Češkem delajo Husovo slavje za svoje namene, ki so: organizirati češki narod za odpad od Rima. Početek tega ima biti narejen v Vtelnu blizu Melnika, kjer imajo napovedan ljudski shod. Naslednjega dne pa imajo v Litomericah tajni posvet vsi češki in nemški protestantovski pasttorji. In za hrbotom teh pasttorjev stoje protestantje nemškega rajha, ki ven pošiljajo judežve marke čez mejo.

Prvo češko romanje v Lurd se pripravlja za mesec julij. Do 15. se morajo prigrasiti udeleženci. Vozil jih bo poseben vlak. Pot je prevzel in jo bo vodil župnik Kolisek, Predklášť, Moravsko. Priglasil se lahko tudi kakšen Slovenec.

Poljudna predavanja po raznih čeških mestih in po kmetih podajajo profesorji praškega vseučilišča. Razna predavanja so namenjena posebno učitelstvu v prašanih, ki se tičejo ekonomičnega življenja. Iz čistega dobička male vstopnine nabirajo za zaklad stalnih predavanj o počitnicah.

Kakšen separatizem med Češko in Moravsko da vlada med Čehi, kaže zlasti to, da prihaja z Moravskega na Češko dnevnik Ostravsky Dennik le 4 iztise; ostalih treh dnevnikov moravskih ne prihaja niti do 100 čez českomoravsko mejo! Moravski časopisi se v zadnjem času zelo pritožujejo nad svojimi „navdušenimi“ brati preko meje.

Češke posojilnice praznujejo že po 40 let svojega delovanja! Tako je praznovala ena najstarejših, za češko narodno gospodarstvo zelo zaslužnih posojilnic, „občinska posojilnica“ v Karlinu svoj 40 letni obstoj. Tekom teh let si je prihranila imetja nad en milijon kron, veliko več pa je darovala v narodno gospodarske namene.

Katoliški Čehi na Dunaju prirede dne 12. julija prvo Ciril-Metodovo slavnost. Dne 15. in 16. avgusta pa se pripravljajo, da razvijejo kat. cirilmetodijansko zastavo

Glasovi s Poljskega.

Prebivalstvo v Varšavi. Po zadnjem ljudskem štetju ima Varšava 756 426 prebivalcev, izmed katerih je 437.097 katolikov, 262 821 židov, 35 192 pravoslavni, 20.371 protestantov in nekaj drugih veroizpovednikov. Ubogo mesto, ki ima celo tretjino židov!

Vse slovanska fotografska razstava se je odprla te dni v Vlečki. V štirih velikih dvorinah se nahajajo vsakovrstne slike iz zgolj slovanskih krajev. Poleg Poljakov so zastopani tudi Rusi, Čehi in Bošnjaki. Razstavljenih je 2300 del.

Ženske na Lvovskem vseučilišču so imele pred kratkim shod, kjer so sklenile poslati na ministra za uk in bogočastje memorial, proseče za dopust pravnih študij, pri čemer naj bi izredne slušalke sprejemal senat neposredno brez ministerskega dopuščenja.

Zavednost poznanjskih Poljakov so pokazale zadnje volitve v nem. državni zbor. Tako je bil v mestu Poznani, kjer imajo čisto nemški mestni svet, izvoljen radikalni Poljak, dr. Charzanski, najzagrenejši poljski politik pruski. Tako je pomagalo obisk gostobesednega cesarja Viljema II.

Poljsko rumunska zveza. V bukovinskem deželu zboru so se zvezali Poljaki z Rumuni. Dalje časa je obstajala koalicijska Poljakov, Rumunov in Nemcev — in to proti Rusinom! Sedaj pa ko so Nemci jeli le preveč rovat, in povzdigovati svojo Germanijo, in to na škodo slovanskim narodnostim v Bukovini, so se Poljaki zvezali samo s Rumuni. Bratov Rusinov pa ne vidijo!

IV. splošni poljski sokolski sestanek. Največji sokolski sestanek, kar so jih kedaj imeli in videli Poljaki v Lvovu, je bil letošnji, na dan pred svetim Petrom in Pavlom. Udeležilo se ga je do 6000 sokolov v uniformi poleg drugih gostov. Poleg Poljakov iz vseh mest in krajev se ga je vdeležilo veliko Čehov in Hrvatov. Med sokoli je nastopilo tudi 80 poljskih sokolic, kar se še ni nikjer do sedaj prigodilo. V soboto so prišli sokoli v Lvov, v nedeljo pa so delali skupne vaje zunaj mesta na areni, ki je največja, kar jih je v Evropi. Prvi sestanek se je vršil pred 10. leti. Dočim raste prijateljstvo med drugimi slovanskimi narodi, se Poljaki z Rusi kar nič ne sprijaznijo. Tudi pri priliki te slovanske slavnosti, je smešilo in čnilo Poljake vse rusko časopisje. Žalostno, toda to rusko mnenje se ne dá utajiti! Učelniki skušajo vplivati posredovalno. To kaže tale primer: Prof. Boduën de Kurtné, znani slavist, je napravil v Krakovu predavanje, v katerem je pojasnjeval pojem „panslavizem“ in ga pobijal s stališča znanstva, češ, da ta „panslavizem“ v javnem

mnenju škodi znanstvu, ker se ljudje ne morejo otesti predsodkov glede tega. Profesor je vabil Poljake na shod slovanskih filologov v l. 1904 v Peterburg. Toda poljsko časopisje pravi, da toliko časa ne bo dalo prijazne besede Rusom, dokler ne pokažejo prijaznega obraza.

Novice iz Amerike.

Š Dvakrat poročen z isto ženo. V New Yorku se je neki Nathan Wenderson drugič poročil z ženo, s katero sta se ločila že leta 1866 in ki se je zopet potem z drugim omožila in postala vdova. Videla se nista potem celih 36 let, dokler si nista bila predstavljena na nekem banketu. Nathan Wenderson ni več poznal svoje bivše soproge, ki ga je pa takoj spoznala, a se hlinila, češ da ga ne pozna. Nathanu bila je bivša njegova žena tako všeč, da jo je, ne da bi jo spoznal, vnovič zasnužil, in ker je ona bila s tem zadovoljna, jo tudi poročil. Po poroki se-le mu je povedala ženica, da se je že drugič vjel v njene mreže. Nathan je napravil baje zelo dolg obraz.

Š Na grobu moževne umrla. Na nemškem katoliškem pokopališču v Pueblu je srce počilo obdvoletni gospej Mary Krieger, ko je na grobu svojega rajnega moža ročice plela.

Š Spomenik sužnjem. V Barringtonu so odkrili spomenik, ki je postavljen v spomin vsem sužnjem za njih zasluge za Združene države.

Š Združenje bank. V Pittsburgu se bo v bližnji prihodnosti baje združilo devet največjih bank, ki bodo imele 78 milijonov dolarjev skupnega kapitala.

Š Hraber oče ponesrečil. Iz Columbusa se piše: M. J. Mc Masters, lastnik nekega restavracije v Plain City, Madison County, zgubil je svoje življenje, ko je poskušal rešiti svojega 11 letnega sina iz goreče hiše. Deček je pozneje umrl. Mc Master je najprej rešil svojo ženo ter hotel še sina rešiti, a pri tem poskusu ponesrečil.

Š Iz slovenskih krogov. V mestni bolnišnici v Clevelandu je umrl rojak Martin Muren, star 26 let. Doma je iz Repič v Trebanski fari na Kranjskem. V Ameriki je bil 14 mesecev. — V Chisholmu, Minn., se je ponesrečil rojak Andrej Murnik. Pritisnili so ga železnični vozovi na neki steber tako hudo, da je v kratkem za tem umrl. Pokojnik je rodom Gorenjec ter je 45 let star. V stari domovini zapušča staro mater, ženo in nedoraslo hčerko. V Evelethu, Minn., ima jednega brata. Pokojnik je bil v Ameriki že več let. — Iz Brockwaya, Minn., se poroča: Vogelni kamen za novo slovensko cerkev je bil položen 4. julija. Kamen je polagal st. cloudski škof preč. g. J. Trobec. Po slavnosti se je vršila velika cerkvena veselica v korist novi cerkvi. — Iz Clevelanda se piše: Družba, ki namerava ustanoviti »Narodni Dom«, vrlo napreduje in samo pri prvih dveh sejah se je vpisalo mnogo udov in se zložila lepa svota denarja. Družba namerava kupiti ali pa zgraditi narodno dvorano in poslopje, kjer se bo delovalo samo v prid Slovencev in v korist vseh slovenskih društev v mestu, namerava tudi pospeševati ali začeti trgovine, ki jih Slovenci tukaj še nimajo, da ne bomo podpirali tujih ljudi. — Iz Kansas City, Ks., piše Janez Pože, da je grozna povodenj, o kateri smo ob svojem času obširneje poročali, naredila veliko škodo tudi tamošnjim Slovincem. V Kansas City se nahaja precejšnje število naših rojakov, ki stanujejo po predmestjih, koder je povodenj naredila največ škodo. Voda mu je odnesla vse, ostala mu je samo mnogoštevilna družina, katere sedaj nima s čim preživeti. — Iz stare domovine se je povrnil v Ameriko rojak g. John Kracker. Mudil se je na Kranjskem samo 18 dni.

Š Najdražje smotke. Newjorskemu carinskemu uradu je došlo nedavno 1500 havana smotk, ki so vsekakor najdražje smotke na svetu. Komad velja 20 K. Izdelane so bile v Buelto Abaju v srednji Kubi iz najzlahtnejših peres. Izdelovali so jih posebno spretni delavci, katerih jih noben ni smel na dan izdelati več kot osem komadov. Smotke so 16 cm. dolge ter je vsaka zavita v japonski papir ter shranjena v dobro zaprti škatlici iz parfumiranega lesa.

Tedenski koledar.

Nedelja, 12. julija: 6 pobinkoštna, Mohor in Fortunat mm.; evang.: Jezus nasiti 4000 mož. Mark. 8. — Ponedeljek, 13. julija: Anaklet papež, Margareta. — Torek, 14. julija: Bonaventura škof. — Sreda, 15. julija: Razdelitev apostolov. — Četrtek, 16. julija: Marija skapulirska karmel. — Petek, 17. julija: Aleš spozn. — Sobota, 18. julija: Kamil Lel. sp. Solnce izide 15. julija ob 4 uri 31 min., zaide pa ob 7 uri 41 min. — Lunin spremin: Zadnji krajec 17. julija ob 8. uri 22 min. zvečer. — Musica sacra v nedeljo 12. julija: V stolni cerkvi velika maša ob 10 uri: Maša v D dur zložil Karol

Greith, graduale „Gloriosus Deus“ Anton Foerster, ofertorij „Mirabilis Deus“ dr. Fr. Witt.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 11. julija.

Kako govori nemški zaveznik s svojim slovenskim zaveznikom na Kranjskem. Priloga „Grazer Tagblattu“ prinaša v svoji 60. številki iz Ljubljane poročilo o občinskem svetu s sledečim osoljenim uvodom: »Seja občinskega sveta ljubljanskega dne 7. julija je pokazala zopet enkrat vso bedo take občinske uprave, kateri je postranska stvar interes mesta in njenega prebivalstva, ki se da voditi le od strankarskopoličnega stališča, ki je poln neznanja svoje naloge, kjer sede in glasujejo možje, ki se odlikujejo s svojo nesposobnostjo ali sebičnostjo. Najbolj oddaljen od načel, ki so izraz čustva pravega meščanstva, je pa po glavar mesta. Njegova domišljavost je postala gonilna sila občinskega ustroja in dokler bo na čelu mestne uprave župan Hribar, ni misliti na miren razvoj mesta, vključ temu, da stavi pozlačene hiše, da! mi se moramo celo pripraviti na nadaljno vrsto zablod, protipostavnost in brutalnih nasilstev. Nedostatek na dostojanstvenosti in uljudnosti, razposajenost (Ungezogenheit) nekaterih članov te posebne mešane družbe, ki se je našla v občinski hiši in v kateri družbi neizrekljivo žalostno ulogo igra nekaj c. kr. uradnikov in profesorjev, utegne občinskemu svetu pridobiti ceneno popularnost v onih izvestnih slojih slovenskega prebivalstva ki se je odlikoval pri zadnjih izgrelih.« Potem se dopisnik v »Deutsche Stimmen« skopje še na župana Hribarja, zahteva, da se vendar enkrat prepredi prešernost, zakonolomatstvo od strani župana in občinskega sveta. Ker se je kranjskemu nemškutarju Schweglu izrekla v občinskem svetu graja, ker je podal znano interpelacijo glede demonstracij, pa spravi pisca popolnoma iz ravnotežja, da zabavlja tako, kakor bi bil hodil v šolo v »Narodovo« uredništvo. Da se je izrekla baronu Schweglu graja, je to »tollhäuslerisches Gebahren«. In doslovno pravi dopisnik dalje: »Stekla blaznost je, ako se izreka graja tako odličnemu možu (namreč Schweglu), ki je izpričal svojo zvestobo in naklonjenost mestu in prebivalcem z nebrojnimi dokazi, ki je mestu znatno koristil s svojim merodajnim uplivom.« . . . »da se takemu možu izreka graja, ker je dvignil svoj svareči glas za nemške meščane, katerih življenje (čujte!!) in posest (!!) sta bila v nevarnosti pred naščuvano množico (sodrgo).« Ne! Tako psovanje ne zasluži občinski svet radi tega, ker je obžaloval in grajal, da baron Schwegel pomaga pretiravati one malenkostne demonstracije in se Schwegel s svojim dostojanstvom indentifikuje s ščuvanjem a la »Grazer Tagblatt«, »Tagespost« i. t. d. In končno morajo biti vsi Slovenci skrajno ogorčeni, da se na čelo kampanji proti Slovincem z ozirom na izgrede v Ljubljani stavi mož, ki v svoji mladosti ni slišal nemške besede, mož, ki je na Dunaju kot dijak občeval v slovenskih krogih, ki se še kot mlad diplomati sramoval pisati v svojem maternem jeziku in je v slovenski pesmi proslavljal Slovenijo, da je pa ta mož pozneje negiral vse, kar nam je slovensko vzvišenega, in sedaj celo na čelu nemških čet jezdi kot janičarski poveljnik protilastni krvi. Če se imamo Slovenci česar sramovati in žalostiti, je to, da dajemo iz svojih vrst voditelje Nemcem proti — sebi! Psovanju v »Grazer Tagblattu« pa ne pripisujemo nikake važnosti. Stavimo skoraj, da ne bo prešlo par mesecev, pa bodo zopet v objemu Schwegel-Schaffer-Tavčar-Hribar, in vsi bodo sedeli pri jedni mizi — kot zavezniki. Nemci potrebujejo slovenskih liberalcev za svojo nemškonacionalno politiko v deželi, liberalci pa potrebujejo Nemce, da morejo deželne »knofe« deliti po svoji volji. Tedaj pa bo Žvegelj zažvegljal na najmilejšo piščalko: »Johann kehre zurück, alles vergessen und

vergeben!« In Ivan Grozni in Ivan Gostobesedni bota šla žvegljat v lopo. Sedaj seveda pade marsikatera beseda proti nemškim zaveznikom — ali to so samo besede, besede . . . pesek v oči nezadovolj- nežem v stranki. Tolažimo se samo, da ta komedija ne bo trajala preveč dolgo, če je v slovenskem meščanstvu le še trohica narodne samozvesti!

Terorizem vodstva jugoslovanske socialne demokracije ali kako pojmi socialno demokratično vodstvo svoj budo. »Rudeči prapor« prinaša danes naslednjo izjavo: Izvrševalni odbor jugoslovanske socialno-demokratične stranke izjavlja in naznanja tem potom: 1. V Idriji dvakrat na mesec izhajajoči list »Naprej«, katerega lastnik je Idrijska okrajna organizacija, izdajatelj Fran Rinaldo, odgovorni urednik Anton Kristan, tiskar pa R. Seber v Postojni, in katerega 1. številka je izšla dne 4. julija 1903, — je ustanovljen in se izdaja proti sklepu izvrševalnega odbora. Njegova izdaja pomeni prelom strankine discipline in s tem oškodovanje stranke same. — 2. Vsled tega izjavlja izvrševalni odbor, da stoji list izven strankinega okvira, da je smatrati kot privatno in ne socialno-demokratično podjetje privatnih oseb. Obenem razglasa izvrševalni odbor bojkot lista Naprej in za njemu stoječe politične okrajne organizacije (posebno pa njih voditeljev Frana Rinalda in Antona Kristana), razglasa ta sklep v vseh strankinih listih in strankine organizacije, naj vzame to na znanje in naj potegnejo iz tega svoje konsekvence. Razlogi, ki so prisilili izvrševalni odbor do tega koraka, so sledeči: 1. Glasom sklepov raznih strankarskih zborov skupne avstrijske soc. demokratične stranke je strankini zbor edino kompetentna instanca za ustanovitev političnih strankinih glasil. — 2. Glasom sklepov strokovnega kongresa se sme ustanoviti strokovno komisijo. — 3. Ti razlogi so se strokovno okrajne organizacije v Idriji pravčasno naznanili. Vodstvo se jim pa ni podvrglo. Strankini zbor jugoslov. soc. dem. stranke ni ustanovil list za Ljubljano. Tem manj se moremo strinjati z nepremišljeno izdajo lista za toliko manjšo Idrijo, lista, ki ne more drugače eksistirati, kakor da škoduje direktno že obstoječemu glasilu jugoslovanske social-demokratične stranke Rdečemu praporu. To se naznanja in objavlja po sklepu redne seje izvrševalnega odbora z dne 7. julija 1903. V Trstu, julija 1903. Za izvrševalni odbor: Kopač Josip, predsednik — Jernejčič Fran — Končnik Ferdinand — Kermolj Vinko, Kermolj Alojzij. Za strankino kontrolo: Paneck Alojzij — Jernejčič Anton. Za uredništvo »Rdečega Prapora«: Linhart Karl.

Slovenska šola v Gorici. Goriški deželni šol. svet in naučno ministerstvo sta l. 1894 določila, da mora goriška mestna občina ustanoviti štirirazredno ljudsko šolo s slovenskim učnim jezikom. Ker je bila pritožba mestne občine proti temu odloku odbita, je občina za šolo določila bivšega vojašnico. S tem poslopjem pa Slovenci niso bili zadovoljni in vratile so se razne pritožbe. Upravno sodišče se je štirikrat bavilo s tem vprašanjem. Konečno je deželni šol. svet eksekucijskim potom prevzel zasebno šolo društva »Sloge« na račun mestne občine. Z ozirom na to je ces. namestništvo v Trstu naročilo finančnemu ravnateljstvu, naj v pokritje najemnine in drugih stroškov za šolo v znesku 2080 kron zavrubi pri glavni davkarji v Gorici občinske doklade. Finančno ravnateljstvo je ukaz izvršilo, preden je upravno sodišče rešilo novo pritožbo mestne občine. Upravno sodišče pa je pozneje pritožbi ugodilo in razveljavilo naredbo dež. šol. sveta kot nezakonito. Vsled tega se je mestna občina po dr. Milanichu pritožila na državno sodišče ter zahtevala izplačilo

zaplenjenih obč. doklad z obrestmi po 5%. V sredo se je vršila razprava pred državnim sodiščem. Zastopnik goriške občine dr. Schwarz je naglašal, da se je upravno sodišče že sedemkrat bavilo s to stvarjo. Upravno sodišče je sicer načelno vedno razsodilo, da mora občina ustanoviti slovensko šolo, obenem pa je razveljavilo naredbe šol. oblastev, ki so odgovarjale slovenskim zahtevam. Vlado zastopnik dež. vlade svetnik baron Schönbeger je izjavil, da vladi ni treba povrniti stroškov, ker so bile doklade zarubljene in oddane svojem namenu pred razsodbo upravnega sodišča, kar odgovarja zakonu, ker pritožba v tem slučaju nima odlašujoče moči. Včeraj pa je državno sodišče, kakor smo že sporočili mej brzojavkami, odklonilo pritožbo goriške mestne občine iz razlogov, ki jih je navajal vladni zastopnik. Tako se morajo Slovenci povsod leta in leta biti za svoje pravice.

Romanje v Oglej in na Sv. goro se ne bo vršilo ta mesec, ampak ali avgusta ali septembra. Kdaj prav, to bomo naznanili pravočasno. Prosimopa, da se oni, ki menijo iti, oglase takoj, da vemo, ali naj preskrbimo posebni vlak ali ne. Voznina iz Ljubljane tja in nazaj v III. razredu bo stala 5—6 K, v II. pa okolu 10 kron. Kdor bo med potjo vstopil, primeroma manj. — Še enkrat pozivljemo verne Slovence, da se mnogo- brojno udeležijo tega prvega skupnega romanja na grob jutrišnjih godovnjakov, naših patronov sv. Mohorja in Fortunata, ki sta odprla našim krajem vir sv. vere, da jim tem potom izkažemo češčenje in hvaležnost za to toliko dar. Oglašila vsprejema g. kanonik F. Čekal.

»Narod« pere svoje može. Iz gorenjske doline se nam piše: »Slovenec« je priobčil pred par dnevi vest, da se je Budinec iz Kranjske Gore vdeležil velenemške slavnosti v Beli peči. Cel teden je potreboval »Narod«, da je potrdil našo trditve, da se je res nekaj liberalcev vdeležilo te nemške slavnosti in to zgolj »iz radovednosti«. Mi se z Budinekom ne bomo prepirali, ali je plačal vstopnino ali ne, dejstvo je, da je šel k veselici z namenom, da bi se prikupil nemški gospodi, če pa ni plačal visoke vstopnine, pa ni tega storil iz narodne zavesti, ampak vsled znane svoje čednosti. Dejstvo je, da on rad, četudi le slabo nemškutarji, in dejstvo je, da po njegovi zaslugi stoji na slovenski zemlji nemška Vossova koč. Zato je povsem logično, če se je sledeč duhu nemškoslovenske zveze vdeležil nemškonacionalne slavnosti v Belipeči četudi le iz radovednosti. Mi v narodnih ozirih ne poznamo nobene »radovednosti«, zato pa kratko Budineku povemo, da bo ravno vsled svojega mišljenja, katerega je pokazal z vdeležbo pri vsenemški slavnosti v Beli peči, če tudi je stokrat zaupnik narodnonapredne stranke, izgubil kmalu še dve častni službi, kateri ima, in izmed katerih jedna ne samo nekaj velja, ampak tudi nekaj nese, tako da postane Budinec v Kranjski Gori to, kar je nekdanj bil in po svojih duševnih zmožnostih zasluži. In s tem končamo!

Nabiranje za nemški Slovenji Gradec odrejuje kranjsko deželno predsedništvo po »Škofijskem listu«. Mi pa se spominamo, kako je slovenjegraški župan nemčur Potočnik pozival in prosil Nemce, naj podprejo pogorelec v ta namen, da bi ohranili nemški (!) značaj Slovenjega (!) Gradca. Mi pa naših ubogih slovenskih grošev nimamo, da bi jih dajali za take bedaste namene! — Ker pa nočemo usmiljenja vrednim pogorelcem škodovati, zato prosimo, naj se odpošiljavci nabranih milodarov zavarujejo, da se naši darovi ne bodo zlorabili, in naj gledajo, da darovi ne pridejo v roke nemčurškemu županu.

Župan Strupi zopet pogorelec. Kranjski liberalci so se po »Narodu« in »Gorenjcu« posebno vnelali za šolo v Hrastju in so ubogemu županu Strupiju s tem nakopali na glavo mnogo nasprotnikov. Misli je Strupi, da mora zmagati, če ima pristaše omenjenih dveh golid na svoji strani. To je napravilo moža toliko pogum-

nega, da se je pritožil zoper sklep dež. sol. sveta na naučno ministerstvo. Te dni je pa dobil Strupi odlok, ki mu je povedal, da ima slabe svetovalce, in da je revež pogorel tudi pri ministertvu. Dober nauk! Liberalci sedaj hujskajo Strupija zoper Čirčičane, češ da so mu pod zažgali klerikalni sovaščani. Istina pa je, da so čirčički možje prepošteni in prepametni, da bi zažigali sredi svoje vasi. Tudi ni treba, da bi se bili nad kom maščevali, ker so itak že vdrglič sijajno zmagali zoper svojega župana. Splošno mnenje je, da je pod Strupija zažgal kak vlačugar, ki je že naprej slutil, da bodo liberalci požiha dolžili »klerikalce«. Liberalizem ne rodi nikjer dobrega sadu. Če »Narod« trdi, da Strupi pobožno moli, utegne ravnotako res biti, kakor ono, da njegovi prijatelji slabo molijo ter brezbožno pišejo zoper vero in cerkev.

Kako se postopa s Slovenci na Stajerskem. Na dvorišču »Narodnega doma« se je zadnje nedeljo pritrdila slovenska trobojnica. Popolnoma neopravičeno je nemško navdahnjeni župan na skrajno izzivajoč način zahteval odstranitev trobojnice. In kako pokorna služabnica mu je bila konjiška politična oblast v tem Slovence zasramujočem nepostavnem početju. Poslala je konjiškimi nemčurjem na ljubo celo orožnike, da so sneli zastavo. In če mi v Ljubljani ne pustimo plapolati frankfurtarskih zastav, je pa vse nemštvo v Avstriji po konci!

Duhovske zadeve na Koroškem. Nameščeni so gg. semeniški duhovniki za kaplane: Fr. Cukala v Železni Kapli, M. Bauman v Smohoru, A. Teul v Tinjah, H. Hopfgartner v Smarju, Fr. Laure v Greifenburgu, K. Tručnik v Bergu. — G. Iv. Česky, kaplan v Železni Kapli, je nastavljen za provizorja v Lipi. — Nove maše bodo imeli in sicer iz IV. leta gg.: Hueter Ferd. v Bergu dne 26. jul.; pridiguje tamošnji g. dekan Fr. Urabl. Kogelnik Iv. pri sv. Križu nad Sp. Dravogradom dne 26. jul.; pridiguje mil. g. prošt Fr. Izop.; Rozman Jakob v St. Juriju nad Celovcem dne 26. jul.; pridiguje tajnik J. Rozman. Serajnik Peter v Kapli ob Dravi dne 2. avg.; pridiguje g. prefekt Iv. Hornbök v Celovcu. — Iz III. leta gg.: Gritschacher Fr. v Lesu pri Spitalu dne 2. avg.; pridiguje g. župnik St. Krajner v Milštatu. Guggenberger Jos. na Muti dne 2. avg.; pridiguje g. dekan T. Guggenberger v Spitalu. Krappinger Rob. v Brežah dne 15. avg.; pridiguje g. dekan A. Richter iz Trga. Patterer Ant. v Lugavi dne 9. avg.; Smodej Fr. v Smartnem v Rožni dolini na Stajerskem dne 9. avg.; pridiguje g. kaplan Anton Lenšič v Zalcu. Watzinger Jos. v Sovodju dne 26. jul.; pridiguje g. župnik J. Habernig v Zg. Dravogradu.

Imenovanja in premeščenja. Naučni minister je premestil glavnega učitelja na goriškem ženskem izobraževališču gosp. Viktorja Magnago na italijansko gimnazijo v Trentu. Za gimnazijske učitelje na hrvatski gimnaziji v Pazinu so imenovani suplentje, in sicer: gosp. Luka Brolih, Vladimir Nazor in Martin Zgrablić. Prvi služboval je do sedaj v Mariboru, drugi v Zadru in tretji v Pazinu.

Odlikovanja. Cesar je podelil dvornemu svetniku in predsedniku okr. sodišča v Mariboru Rob. Greistorferju v Mariboru viteški križ Leopoldovega reda, deželno sodnemu svetniku ondi dr. Ign. Pevcu in nadinženerju pri graškem namestništvu vit. pl. Spinlerju viteški križ Frana Jožefovega reda, dalje stavb. tehniku Jožefu Schallerju v Mariboru zlati zaslužni križ in tehniku Jul. Weberu ondi srebrni zaslužni križ s krono.

Novi častni občani v St. Petru. Iz St. Petra na Notranjskem se piše: Znana je slavna c. kr. žrebčarija v Prestranku na Notranjskem, koder se v lepih prostranih prostorih vzgojujejo in v prostem utrjujejo imenitni »lipicanarji«. Zadnji čas so se dotični prostori še prav posebno priokružili z važnimi menjavščinami domačih posestnikov, zlasti iz Trnja. Le ti so dobili lepše in boljše prostore za košnjo, nasprotno pa kobilarna zase prikladnejši svet. Po prizadevanju našega gosp. župana Franciška Margon in gospoda agrarnega komisarja, Zupneka, pa se je po-

leg tega speljalo lani in letos na onem kraju tudi skoro celo omrežje cest, da se vsi pridelki laglje in hitreje spravljajo. Tako bode tudi pivška dolina na najkrajši in najlažnejši način svezana s cirkniško-trško ravnino onstran Javornika. Pridobil bode v trgovini gotovo veliko tudi vsled tega St. Peter. Prišpeval je pa in bode še v prihodnje k tej važni vravnavi znaten del zbog svojih posestev svetli knez Hugo Windischgrätz. V znak zahvale pri teh obsežnih vravnavaх za vso blago naklonjenost je imenoval v svoji seji dne 5. julija t. l. tukajšnji občinski odbor svojimi častnimi občani: Presv. kneza Rudolfa pl. Lichtenstein na Dunaju in kneza Hugo Windischgrätza v Haasbergu pri Planini ter veleč. gosp. dvornega svetnika na Dunaju dr. Henrika Slatin, ker so ti visoki gospodje imeli najvplivnejšo besedo, katero so zastavili zajedno tudi v blagor in korist tukajšnjih občanov, pred vsem še v prihodnje ko se ceste vtrdijo in ogladijo. Dal Bog uživati njim dolgo to čast, ljudem pa obilo koristi za precejšnje žrtve, katere morajo nositi za sedaj!

40 letnico svojega službovanja pri južni železnici je praznoval te dni oficijal južne železnice g. J. Lisec.

Iz Kamnika se nam piše: Pravila društva »Kamnik« je vendar konečno vlada potrdila. Monumentalna društvena hiša na glavnem trgu in najlepšem prostoru v mestu se bode blagoslovila in otvorila meseca septembra v proslavo dvajsetletnice bivanja Nj. Velikanstva presvitlega cesarja v Kamniku. Zelo prostorna in krašna bode v »Kamniškem domu« društvena dvorana.

C. kr. častniki pri nas in drugod. Ožigosali smo način, kako so se c. kr. častniki 27. pešpolka, katerim je sicer »Narod. Dom« dober za njihove plese, odtegnili nepolitični Prešernovi slavnosti v »Zvezdi«. Isto stališče je zavzela tudi njihova vojaška godba, ki je še vedno protežirana od nekaterih slovenskih društev. Da ji ni bilo treba pri tej veselici sodelovati, šla je iz Ljubljane igrat Nemcem na Stajarsko. To utegnejo o priliki obračunati z njo slovenska društva v Ljubljani in kranjskih mestih, ljubljanskemu obč. svetu, ki je na ljubo baronu Heinu vskratil podporo društveni godbi, pa utegne biti sedaj jasno, koliko se moremo pri slovenskih slavnostih zanesti na vojaško godbo. Značilno pa je, kaj piše o stališču c. kr. avstrijskih častnikov pri nas in drugod »Gorica«. To odlično glasilo goriških Slovencev piše: »Ko prireja v Gorici svoje velikomemške slavnosti nemško bojno društvo »Schulvereine«, takrat mrgoli pri teh slavnostih vse polno častnikov. Istotako se udeležujejo častniki v obilnem številu veselice, katere prireajo tukajšnja italijanska društva. Bilo je lanskega leta, ko je italijansko podporno društvo v Gorici bivajočih italijanskih podanikov priredilo veliko veselico v »Veledromu«, pri kateri se je izarečkal tudi neki dar italijanskega kralja. Pri tej veselici, ki ni bila nič drugega nego velikanska irredentovska demonstracija, videl si med drugim občinstvom vse polno naših častnikov. O pustu, ko prireja italijansko društvo »Lega nazionale« svoje plese, pri katerih pa nikdar ne izostajajo prikrite in javne irredentovske demonstracije, vidiš gotovo tudilepo število naših častnikov. Na praznik svetega Petra priredili so letos v Gorici naši Italijani v korist istega društva »Lega nazionale« na Telovadnem trgu ljudsko veselico, ki je nosila ves znak grde irredentovske demonstracije, mrgolelo je istotako vse polno naših častnikov, ki so obhodovali žvigajoče rakete, ki so se druga za drugo v italijanskih barvah vzdigale proti nebu. Ne glede na demonstrativno protiavtstrijsko zunanjo obliko takih veselice je obenem vsakemu znano, da niso ta društva, bodisi nemški »Schulvereine«, bodisi italijansko podporno društvo ali pa tudi »Lega nazionale« nikakor prijazna naši državi, kar dokazuje samo dejstvo na sebi, da dobivajo izdatne podpore iz Nemčije in iz Italije in so torej nevarne državnemu obstoju. Vsa ta društva imajo namen, potujčevati slovanske otroke ter jih pripravljati ali za Nemčijo ali pa za Italijo. Pri

vsem tem pa obiskujejo, kakor smo zgoraj omenili, naši avstrijski častniki pridno in v obilnem številu njih veselice in jih na ta način gmotno podpirajo v izvrševanju njih namenov. Kako naj si torej tolmačimo dejstvo, da se častnikom prepoveduje obiskovati naše narodne veselice, in posebno take slavnosti, kakor je ona, ki se je vršila v nedeljo v Ljubljani v proslavo spomina našega pesnika prvaka Franceta Prešerna, in ki ni imela drugega, nego kulturni pomen. Da bi pri sedanjih smeri avstrijske politike in njene zisteme pričakovali, da bi se naši častniki udeleževali veselice družbe sv. Cirila in Metoda ali pa »Solskega doma«, to seveda nam niti na misel ne pride, in vendar so ta društva tista, ki se v defenzivnem namenu borijo za obstanek slovenskega naroda, onega naroda namreč, ki je bil in je še vedno zvest svojemu cesarju in Avstriji, in ki tvori na jugu poleg hrvatskega bratskega naroda jedini zanesljivi jez proti deroči reki italijanstva in irredentizma, ki žuga od dne do dne prepluti te južne pokrajine našega cesarstva. Vprašamo, ali se ne spodžugujejo s takim počenjanjem, kakor smo je zgoraj opisali, tudi pri nas veje, na katerih sedi naša država?»

Društvo tiskarjev na Kranjskem priredi jutri izlet v Vintgar in na Bled. Odhod iz Ljubljane z jutranjima vlakoma. Izlet se vrši ob vsakem vremenu.

Nemškutarija pri sodišču Pri povedoval nam je neki odlični gospod: »Uprašal sem neko stvar sodišče v Kranju. Moja vloga je bila pisana v slovenskem jeziku. Odgovor sem dobil iz slovenskega Kranja v nemškem jeziku... O, ti Kranjci!»

Slovenske usmiljene sestre v Makedoniji. Mej našimi zatiranimi bolgarskimi brati v Makedoniji delujejo samo katoliške usmiljene sestre, mej katerimi so v Kukušu tudi, kakor poroča »Bogoljub«, tudi tri Slovenke in sicer: S. Leopoldina Narer, rojena v Arjavici pri Zalcu, ki je že 19 let ondi, dalje S. Sidonija Cepuder iz Moravč in S. Olga Ponikvar z Blok pri Fari na Notranjskem.

Tatvine. Z Dobrove, dne 9. julija 1903. Ob času košnje koncem pretečenega meseca so zlikovci ob belem dnevu, ko ni bilo ravno nobenega doma, odnesli vdovi Mariji Skodlar v Draževniku št. 4 po domače Kajzarici, 190 K gotovega denarja. V soboto, dne 4. t. m. uzimali so pa pri Rupnici na Dobrovi št. 19, kjer so odnesli Rotiji Selan celih 300 K gotovega denarja. Od včeraj na danes spravili so se pa nad Selenčeka v Draževniku št. 5. Tam so populili nekaj denarja, hleb kruha in pa nekaj obleke. Ti lumpi morajo biti kake barabe iz bližnje okolice, kateri na kakoršnikoli način že preje vse ovohajo, da na tako predrzni način svoje vražje rokodelstvo potem kar v trenutku tako sigurno izvrše. Da bi se pač skoraj posrečilo, jih dobiti pravici v roke!

Stajerske novice. Dve sestrice ustrelili sta se včeraj v Gradcu. Bili sta sestrice Ana in Karolina Weislein v dobi od 40 do 45 let. Preselili sta se pred dvema letoma iz Oberhollabrunna v Gradec. Vzrok samomora neozdravljiva bolezen. — Povodenjen na Zgornjem Stajerskem. Iz raznih delov gorenje Stajerske javljajo o velikih povodnjah. Pri rešilnih delih se je ponesrečil strojevodja Gleich v St. Gilgnu. Provozročna škoda velika. — Vlak je povozil v torek dne 7. t. m. 24letnega železniškega delavca Alojzija Regorška pred lipoglavskim predorom med postajama Ponikva in Poljane. — Bela vrana. Kdor si želi ogledati živo belo vrano, lahko si isto ogleda pri železniškem postajevodju gospodu Petku v Zalcu. — Poskušen samomor deklice. V Gradcu se je zastupila 13letna učenka Julija Golob, ki je bila povabljenka k sodnji radi neke nenravne zadeve.

Popustek na zemljiškem in hišnem davku, znižanje pridobninske glavne svote in določilo pridobninskega davka od podjetebo savezanih javnemu dajanju računov za l. 1903. Po ukazu c. in kr. finančnega ministerstva z dne 22. junija 1903 št. 41697 se je v smislu členov IV. do XI. postavbe z dne 25. oktobra 1896 drž. zakona št. 220 za leto 1903. 1. popustek na zemljiškem davku na 12 odstotkov in na hišnorazrednem in hišnonajemniškem davku na 10¹/₂ odstotkov določil, 2. je ostalo znižanje pridobninske glavne svote kakor pretekla leta, ter se je, 3. določilo davčno merilo za v § 100 odstavku 1. in 5. omenjene postavbe o neposrednih osebnih davkih navedene, javnemu dajanju računov davežane podjetbe na 10 odstotkov.

Iz Sv. Marka niže Ptuja. Kakor znano, imenoval je prem. knez in škof lavantinski na svojem apostolskem potovanju

pri Sv. Marku veleč. gosp. župnika Mat. Slekovec-a svojim knezoškofijskim konzistorialnim svetnikom. Radi svojih velikih zaslug bil je imenovan v Mariboru nekaj dni prej predsednikom »zgodovinskega društva«. Zaslužen zgodovinar je eden prvih preiskovalcev starih arhivov, bi rekel, v Avstriji. Spodnje Stajersko je popolnoma preiskal iz dunajskih, graških, zagrebških in ljubljanskih arhivov. Njegovih izpisov iz temne preteklosti je nekaj nad 50.000, kiso za Spodnje Stajersko neuprečeljive vrednosti. Zalibog, da je bogati zgodovinar tako nevarno bolan. Marsikaj bi še raziasnil iz preteklosti, da ga ne mori nevarna bolezen. Ljubi Bog naj bi mu dal zdravje, sebi v veselje in radost, stajerskim Slovincem v čast in ponos.

Salezijanci. Kdor hoče dati v salezijanski zavod na Rakovniku pri Ljubljani kakakega zanemarnjenega dečka, kateri je dolžan obiskovati še ljudsko šolo, blagovoli oglašiti se ustno ali pismeno pri vodstvu zavoda na Rakovniku, da mu naznani pogoje vsprejema. — Zavod ima slovensko ljudsko šolo in sicer ne vsprejema dečkov samo s Kranjskega, temveč tudi s Primorskega, Stajerskega in Koroškega.

Razstava za uporabo špirta in za obrte, v katerih se izdeluje ali rabi kvas in kis. C. kr. trgovsko ministerstvo je naznanilo trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da se bo prihodnjo spomlad na Dunaju vršila mednarodna razstava špirta in za obrte, v katerih se izdeluje ali rabi kvas in kis (pivovarne, izdelovanje žganja, sladarnice, tovarna za skrob in kis). Razstavo priredi komisija, katere se je sestavila v nižjeavstrijskem obrtnem društvu. To podjetje, ki bo v pospešitev najaktualnejših interesov industrije, podpira vlada moralčno in gmotno. Častno predsedstvo razstave je prevzel gospod trgovski minister in je preskrbel za razstavo prostor v Rotundi in v c. kr. praterju ter primerno subvencijo. Najemščina za prostor se od razstavljavcev ne bo zahtevala.

Obstrukcija v Spodnji Šiški. Piše se nam iz Šiške: V predvčerajšnji seji obč. odbora v Šiški je bilo na dnevnem redu vodovodno in pokopališko vprašanje. Seje se je udeležil tudi zastopnik okrajnega glavarstva. Seja je bila napovedana ob 6. uri, a ob pol 7. uri je bila še nesklepčna. Obč. svetnik Seidel je vstal in odšel, češ, da dalje ne bo čakal. Zastopnik okrajnega glavarstva je opozarjal svetovalce, naj še nekoliko počakajo, ker manjka le še enega svetovalca. Občinski možje pa so se dvignili in odšli. Sedaj se po Šiški ljudje izprašujejo, kedaj bo vendar naložil župan globo onim obč. svetnikom, ki ne pridejo k seji in ki s takim postopanjem delajo seje nesklepčne.

Slov. pevsko društvo v Ptuj. letos ne bode obhajalo dvajsetletnice svojega obstanka s pevskim koncertom, zaradi nepričakovanih ovir, pač pa prihodnje leto meseca avgusta. Ob tej priliki se že zdaj naznanja, da bo letos meseca septembra sklican občani zbor v Ptuj, če mogoče z majhnim koncertom. Č. g. poverjeniki prosijo se tudi letos, da bi v svojih okrajih blagovolili pobirati članarino za »Slov. pevsko društvo«.

Iz Zagreba se poroča, da je bilo včeraj opravljeno obsedno stanje, ki je bilo povodom nemirov proglašeno nad okrajem Sušak in mestom Bakar. Novi ban Pejačević obdržal svoj saborski mandat. V saboru je zastopal Našice. Novi ban pride šele koncem prihodnjega tedna v Zagreb, da prevzame banske posle.

Novice s Primorskega. Radi prepira s soprogom se je v Trstu zastupila 24letna Marija Sabadini. — Trgovina s slov. škofskim blagom. Vratar Morandi je odvedel iz Trsta dve deklici v Carigrad. Njegovo ljubimko Amalijo Belletti so aretirali, ker je sumljiva, da mu je pri tem pomagala. — Zapeljivca žene ustrelili. V Gorici je včeraj 39letni klučavničar Jožef Primožič, ki živi od svoje žene Katarine ločen, streljal na ulici na svojega sorodnika in ljubimca žene I. Sossonija, katerega so umirajočega prenesli v bolnico. — Zenina svoje sestre je zabodel Andrej Skarabot v Solkanu, ker ni hotel, da bi se sestra z dotičnim omožila. Nevarno ranjenega ženina J. Poberai so prepeljali v bolnico.

Zopetni razpis častne nagrade. »Slov. pevsko društvo« v Ptuj razpisuje zopet častno nagrado 60 K za najboljši mešani zbor, ker po prvotnem razpisu ni bilo nobenega primerne meš. zbora. Kompozicija naj ne bode pretežka ter kolikor mogoče v narodnem duhu. Rokopise je poslati odboru »Slov. pevskega društva« v Ptuj do 1. novembra 1903. Glasbeniki naj se ne podpisujejo na svoj rokopiš, temveč naj prilože svoja imena v zaprtem zavitku, na katerem bodi zabeležen naslov dotične kompozicije. Odbor »Slov. pevskega društva« v Ptuj.

Ponesrečeni hribolazec. Truplo na Košuti ponesrečenega Sardinška so našli včeraj.

— **8 St. Urške gore**, dne 8. julija. Prav solidno se je izkazala »Vzajemna zavarovalnica« tukajšnjemu pogorelcu in posestniku Martinu Novaku, kateri je še le pretečeno leto pri njej zavaroval svojo hišno opravilo, gospodarsko orodje, seno in druge enake reči. Prva je bila tu med drugimi zavarovalnicami in prva mu je denar poslala in izplačala, vsled česar je tudi vsestranskega priporočila vredna, ker pride pomoči potrebnim takoj po nesreči na pomoč.

— **Razpis železniških del**. Na novi državni železnici Celovec-Gorica-Trst so sedaj razpisana dela na delni progi Celovec-Rožna dolina. Ponudbe do 4. avgusta letos želez. stavbenemu ravnateljstvu na Dunaj VI., Gumpendorferstrasse 10. Podrobnejši pogoji in načrt se lahko vpogledajo pri gradbenem vodstvu v Celovcu.

— **K zvezi slovenskih pevskih društev** je doslej pristopilo 24 društev.

— **Pozor pred brezvestnimi agenti**. Tekom včerajšnjega dne je povzročil neki brezvestni agent veliko ogorčenje mej prebivalci vasi Orle. Prodajal je proti predplačilu 4 K srečke neke pri nas prepovedane loterije berlinske tvrdke Fischer ter seveda oteleparil nekaj oseb. Toda s tem se brezvestnež še ni zadovoljil. Neke 6 letno deklico je v hipu, ko ni bilo nikogar doma, zvalil v hišo za mal dar ter jo izkušal oskruniti. Na otrokov klic prihiteli sosede so prepodili aurovega agenta, poprej pa še poskrbeli, da so izvedeli za njegovo ime in ga naznanili sodišču.

— **Duhovniki vrhniške dekanije** imajo svoj shod dne 15. t. m. — prihodno sredo ob 10. uri zjutraj v župnišću v Preserjih.

— **Poštna vest**. C. kr. poštna in brzojavna uradnica I. razreda gospa Marija Saitz v Kostanjevici Dolenjski je imenovana za c. kr. postarico istotam.

— **Kipec srbskega kralja Petra I.** prodaja g. Jernej Bahovec, trgovec s papirjem na sv. Petra cesti v Ljubljani. Cena enemu kipecu 3 K. Podobnost kralja je na kipeh velika in cena za 25 cm visoki kipec ne previsoka. Delo je lepo in priporočila vredno. — Kakor čujemo, dobi g. Bahovec skoro tudi 25 cm visoke Prešernove kipe, katere bo prodajal po 3 K. Velikih Prešernovih soh po 7 K ima še precej v zalogi.

— **Velik požar**. Včeraj popoldne je jelo goreti v trgu Mavten v Zileki dolini na Koroškem. Ob 5. uri 40 min. je bilo v ognju polovico trga, ki šteje nad 700 prebivalcev. O vzroku požara doslej še ni nič znanega.

— **Predržnost nemškega postaje-načelnika**. Iz Vrat na Koroškem se nam piše: Na postaji v Vratih je zahteval nek gospod vozni listek v slovenskem jeziku. Na to mu je predstojnik odgovoril, da se tu ne sme politizirati in da Slovenci sploh nimajo pravice na Koroškem zahtevati vozne listke v slovenskem jeziku. Vprašamo g. predstojnika, ali mu ni znana določba od l. 1885? Zahtevajmo povsod vozne listke v slovenskem jeziku!

— **Ogenj**. Iz Smartna pri Litiji se poroča: Pretečeni teden je pogorelo na Marsekem poslopje Jožefa Dragar. Zažgal je domač otrok. Zavarovan je bil posestnik pri »Vzajemni zavarovalnici« v Ljubljani. Škoda se je takoj precenila in posestnik je že ta teden dobil izplačano svoto. Ta točnost in postrežljivost v nesreči priporočila kar najtopleje domačo zavarovalnico. Zavarujte svoja posestva pri domači »Vzajemni zavarovalnici«.

— **Sejmi po Slovenskem** od 13. do 18. julija. Na Kranjskem: 13. v Trebnjem, Planini, Kropi, Gornji Planini, Zgor. Tuhinju, Jagnenci in Starem Logu pri Kočevju; 14. v Metliki; 17. v Zdenki vasi. — Na slovenskem Štajarskem: 13. v Rogatu, Šoštanju, pri Sv. Marjeti; 15. v Zdolah; 16. v Dobju; 17. v Muti in pri Sv. Filipu v Vercah; 18. v Velenju. — Na Koroškem: 13. v Gradišah. — Na Primorskem: 13. v Palmi, Sezani, Ogleju in Drenciji.

Ljubljanske novice.

Ljubljanske demonstracije in kranjska trgovinska in obrtna zbornica.

V včerajšnji javni seji kranjske trgovinske in obrtne zbornice stavljal je zbor svetnik g. Ivan Kregar sledeči nujni predlog.

Visoka zbornica skleni:

»Trgovinska in obrtna zbornica izraža svoj protest iz ozira na gospodarsko stanje trgovcev in obrtnikov mesta in dežele, da so se sicer obžalovanja vredne ali vendar malenkostne demonstracije v Ljubljani izrabljale ne dosedaj neobičajni in nečuveni način zlasti od onih nemških časnikov, ki so smatrali brutalne in srove ekscese v Celju za zdravo »Züchtigung« Slovencev.

Obžalovanja vredno je še posebno to, da je v tej družbi tudi korespondenčni biro in da se od merodajne strani ni ukrenilo ničesar, kar bi bilo prve vesti glede izgedov popravilo resnici na ljubo.

Poziva se deželno vlado, da preskrbi preklic napačnega poročila korespondenčnega urada, in tako saj deloma popravi škodo, katero so neresnična poročila napravila posebno obrtništvu in trgovstvu v Ljubljani.

G. predlagatelj je utemeljeval nujnost ter povdarjal, da je po naročilu mnogih tukajšnjih obrtnikov stavljal zgoraj omenjeni predlog. Stvar je nujna, ker so napačna poročila, katere je o ljubljanskih demonstracijah po svetu razširil uradni korespondenčni urad, napravila škodo. Znano je, da se javnost precej na ta urad ozira, znano je pa tudi, da ima vlada v rokah izid preiskave o znanih streljih. Z napačnimi poročili se škoduje obrtništvu in trgovstvu in nujno potrebno je, da se ta škoda s popravkom oziroma preklicem takoj popravi. Govornik prosi, da sprejme zbornica nujnost predloga.

Nato se je razvila živahna debata. Prvi oglašil se je k besedi zbor svetnik g. Gassner. Imel je o demonstracijah spisan govor, kateri je bil očitno namenjen za konec seje.

G. Gassner je obžaloval demonstracije, ter povdarjal, da je tudi njemu ležeče ne prospehu dežele. Nadalje se je pa gosp. Gassner povsopel do precej smelega trditve, da ni nobene dežele, katere bi bila tako navezana na tujo pomoč, na tuje podjetništvo, tuj kapital, kakor kranjska dežela. Dogodke 24. maja in 7. junija označil je pa za »elbstmörderische Thaten«. Tujec je treba privabiti, ne pa odganjati. Hvalil je lepo našo kranjsko deželo, češ, da ima več naravnih lepote, kakor marsikatera sosedna dežela. Oziral se je tudi na Ogrsko in na to, kako se tam deluje za povzdigo industrije. Odgovorne za vse dogodke v Ljubljani naredil pa je g. Gassner gotove ljudi in časnike. Končal je, da naj v prihodnje vse stranke delajo na to, da se kaj takega v našem glavnem mestu več ne pripeti.

Nato se je oglašil k besedi zbor svet. g. župan Ivan Hribar ter povdarjal, da ga je ravno govor g. Gassnerja, kateri je vse kaj drugega nego o nujnosti govoril, vzpodbudil, da se zavzame prav toplo za predlog tovariša g. Kregarja. Dejal je: Jaz sem za nujnost in priporočam, da se nujnost predloga sprejme. Nujnost predloga se je nato soglasno sprejela.

Pri utemeljevanju predloga dejal je g. Kregar, da je gospod Gassner predno slikal ljubljanske demonstracije. Gotovo je bral samo nemške časopise, »Grazer Tagblatt«, kateri list je veliko pretiraval. Ako imajo Nemci v naši deželi podjetja, v katerih imajo svoj kapital investiran, ga nimajo zastonj, marveč vlečejo iz tega lepe dobičke. Gosp. Gassnerja govor je pa le vzpodbuda, da bi bilo tudi prav, ako bi Slovenci pričeli z enakimi podjetji. Tukaj se pa danes ne gre za razne vodne sile i. t. d. marveč gre se le zato, da se neresnične trditve o ljubljanskih demonstracijah prekličejo!

Po demonstracijah v Ljubljani bi bilo pričakovati, da posebno vladni korespondenčni urad poda o dogodkih v Ljubljani nepristranska poročila in pred vsem resnična poročila. To se pa ni zgodilo! Na podlagi enostranskih govorenj nekaterih pristranskih oseb iz kazine je podal korespondenčni urad popolnoma napačno poročilo, ki je jako škodovalo obrtništvu in trgovstvu. Ne rečem ravno, da je bil namen škodovati Ljubljani, vendar zahtevati smemo, da se neresnice korespondenčnega urada popravijo in da se s tem posebno deželna vlada pokaže kot tako nepristranska, kakoršna bi morala biti. Priporočila torej, da trgovska in obrtna zbornica predlog sprejme in ker se tu gre za koristi vseh obrtnikov in trgovcev v Ljubljani, upa, da bo predlog soglasno sprejet.

Zbor svet. g. Gassner je nato zahteval, naj se mu vse, kar je predgovornik Kregar govoril, nemško prestavi. Nastala je precejšnja kontroverza med Nemci in g. županom Hribarjem, kateri je protestiral, da bi se kaj nemško prestavljalo. Gospod župan je dejal: Tukaj je slovenska trgovska in obrtna zbornica in kdor se pusti voliti v to zbornico, ta naj vsaj nekoliko slovensko razume. Zbor svet. g. Lukman izjavil se je tudi za predlog, češ, treba je, da se neresnice popravijo, kajti storiti je treba vse za povzdigo trgovine in industrije. Potem je zbornični svetnik gospod župan Hribar dolgo odgovarjal gospodu Gassnerju ter dejal: G. Lukman ni naše narodnosti, vendar je uvidel, da je umesten predlog tovariša Kregarja in prav je, da se nam je pridružil. Svoj govor je gospod župan razdelil v dva dela. V prvem delu se je pečal s predlogom g. Kregarja ter povdarjal, da je sodnijska preiskava danes že toliko dognala, da se v kazino ni streljalo. Sploh je pa takoj po demonstracijah občinski svet in pa sploh

meščanstvo ljubljanskega mesta odločno obsodilo demonstracije. Nemški listi pa so z neko posebno vneto vso stvar izbrbljali. Na dolgo se je pečal g. župan z g. Gassnerjevim govorom in zlasti zavrnil g. Gassnerjevo trditve, da ni nobene dežele, katere bi bila tako navezana na tujo pomoč kakor Kranjska. Denarja je dovolj v deželi po naših hranilnicah, edino v enem bi soglašal z g. Gassnerjem, da je namreč pri nas premalo podjetnosti. Sploh je bil pa govor g. Gassnerja le za nas vzpodbuda. Mi moramo bodisi katerekoli stranke začeti naše ljudstvo bodriti, da bo svoj denar nalagalo v razna industrijska podjetja, gotovo bo ljudstvo donasalo več obresti nego po hranilnicah. G. župan je končno predlagal oziraje se, da sodnijska preiskava o ljubljanskih demonstracijah še ni končana, nastopno resolucijo: C. kr. deželna vlada se pozivlje, da še dokaže sodnijska preiskava, da poročila korespondenčnega urada o izgredih dne 24. 5 in 7. 6. niso odgovarjala resnici, preskrbi primerno popravilo teh poročil, ter tako saj deloma popravi škodo katero so ta, kakor vse kaže napačna poročila napravila posebno uradnistvu in trgovstvu. Po izjavi g. Kregarja, da se s to resolucijo strinja, ker je z njo dosežen isti namen, je bila ta resolucija soglasno sprejeta. Zanj so glasovali tudi Nemci.

Tako se je končala prva politična debata v trgovinski in obrtni zbornici.

Iz trgovinske in obrtne zbornice.

Debato, katere se je vršila v včerajšnji seji trgovinske in obrtne zbornice kranjske o ljubljanskih demonstracijah, prinašamo obširno na drugem mestu. Poročati nam je še, da je predsednik nastopil, da se je gospod Mejač, kateri je bil poklican v zbornico namesto odstopivšega g. Medveda, zahvalil za to čast ter se izjavil, da mu preobili posli ne puste sprejeti te časti. Namesto g. Mejača se sedaj pokliče v zbornico g. Omerša, trgovec v Kranju. Nadalje je naznanil g. predsednik, da je bila deputacija, ki je bila izvoljena v zadnji zborniški seji pri glavnem ravnateljstvu južne železnice. Družega zagotovila deputacija ni dobila, nego to, da se stari južni kolodvor v Ljubljani nekoliko podaljša in se bo v podaljšanem delu napravila samo nekaka restavracija drugega razreda. Nadalje je naznanil zbor. predsednik, da je glavno poštno ravnateljstvo v Trstu zbornici naznanilo, da za sedaj ni mogoče uvesti pri ljubljanskih poštah filialkah telefona radi prevelikih stroškov.

G. predsednik spominjal se je tudi umrlega bivšega zborničnega člana g. Souvana. Zbor svet. g. Hribar je utemeljeval predlog o brzojavnih in telefonskih zadevah. Pritoževal se je, da mora človek večkrat čakati po več minut, predno dobi zvezo. Brzojavke se pa dobe tudi velikokrat šele po eni, ali kakor se je neki stranki zgodilo, dve in pol ure pozneje, nego je brzojavka prišla. Predlagal je, da se zbornica obrne na glavno poštno ravnateljstvo, da poskrbi za hitrejšo poslovanje pri telefonu in brzojavu. Zbor svet. g. Kregar predložil je v včerajšnji seji trg. in obrt. zbornice še sledeči predlog:

Ker je za povzdigo obrta prvi pogoj potrebna splošna in strokovna izobrazba, ker je pa na Kranjskem še veliko obrtnih krajev, kjer obrti se učeča mladina nima nobenega poduka, ker je dalje trgovinska in obrtna zbornica naravno središče vseh obrtnih teženj, zato naj:

1. Zborniško predsedstvo vse potrebno ukrene, da dobe vsi zbornični člani vsako leto poročilo o obrtnem šolstvu na Kranjskem.

2. Predsedstvo naj posreduje pri deželni vladi, da se v vseh obrtnih krajih kranjske dežele osnujejo vsaj obrtno nadaljevalne šole.

3. Predsedstvu se naroča, naj stopi v dogovor z vsimi merodajnimi faktorji, da se na Kranjskem osnujejo vsaj tri državne rokodelske šole.

4. Predsedstvu se naroča, naj v krajih, kjer se je zadnji čas razvilo čipkarstvo, osnujejo čipkarske šole.

Predlog se je oddal v posvet združenim odsekom.

Koncem se je še zbor svetnik gospod Kregar stavljal zbor. predsedniku sledeče vprašanje: V zadnji seji predložil sem predlog zbornici, da se priredi razstava motorjev, kateri se rabijo pri mali obrti. Ta predlog podpiral je tudi gospod župan Hribar in izrečno poudarjal, da se v prvi zborniški seji o stvari poroča. Vprašam g. predsednika, zakaj stvar ni prišla danes na dnevni red. G. predsednik je odgovoril, da je sedaj pričela poslovati deželna obrtna komisija, katere misli prirediti razne razstave. Tudi upa dobiti ta obrtna komisija več denarnih sredstev, kakor jih pa ima zbornica na razpolago. Zbornica bo skupno z deželno obrtno komisijo delovala. Kar pa bo ta

obrtne komisija storila, poročal bo predsednik vse zbornici.

V ljubljanskem obč. svetu je bil včeraj sprejet predlog, da naj plačujejo šentjakovski župljani 9 odstotne doklade za cerkveni dolg. Obč. svetnik g. Lende je priporočal novo konkurenčno obravnavo, proti g. Lendetu pa je govoril dr. Tavčar, češ, da župljani že morejo toliko plačevati. Dalje je sklenil obč. svet, od knezoškofovega posestva pri sv. Petru za javni trg in ceste potrebni prostor takoj prevzeti in sicer za trg pred sv. Petra cerkvijo potrebni prostor v obsegu 3100 kvadratnih metrov po 5 K in za prostor pred infanterijsko vojašnico v obsegu 5178 kvadratnih metrov po 4 K. Odškodnina za gospodarsko poslopje, ki se podere, je določena z 18000 K. Kupna svota 52000 K se plača v 10 obrokih. Nadalnje stroške je obč. svet odklonil. — G. Košenini se je dovolilo napraviti stanovanja v njegovi hiši v Kolodvorskih ulicah proti reverzu, ki bo določal vrednost hiše v sedanjem položaju brez stanovanj. — Za razširjavo Marijinega trga bode treba podreti Meyerjevo in Schifferjevo hišo, ki se pridobita potom razlastitnega postopanja. O ostalih točkah poročamo v ponedeljek.

Zanimanje za koncert učiteljskih abiturijentov, ki se vrši, kakor je bilo že naznanjeno, 14. t. m. t. j. v torek zvečer ob 8. uri v veliki čitalnični dvorani v »Narodnem domu« je splošno. Na koncert pride tudi okrog 40 ruskih abiturijentov iz Moskve, ki se bodo te dni mudili v Ljubljani. Pozivljamo p. n. ljubljansko občinstvo, da se udeleži koncerta v obilnem številu in tako dokaže, da res čuti z onim stanom, ki stoji v sedanjem času na tako slabem stališču. Ljubljancani, v torek zvečer vsi v »Narodni dom«! Vstopnice se prodajajo, kakor smo že priobčili, v trgovini g. Lozarja na Mestnem trgu in na večer koncerta pri blagajni. »Glasbene Matice« redni občni zbor se vrši danes zvečer ob 8. uri v društvenih prostorih.

Ruski dijaki v Ljubljani. Piše se nam: Na učnem potovanju po Italiji preko Trsta pripelje se v nedeljo zvečer na južni kolodvor 40 ruskih srednješolskih dijakov iz Kijeva pod vodstvom gosp. ravnatelja Petra v Ljubljano. Drugi dan t. j. v ponedeljek si ogledajo Ljubljano. Prijatelji dragih nam posetnikov se prosijo, da se zberejo k pozdravu zvečer na južni kolodvor!

Gezdna veselica pevskega društva »Slavec« vršila se bode jutri (nedeljo) v gozdliču Čončkove restavracije, na katero odbor cenj. občinstvo opozarja. Začetek ob 4. uri popoldne, vstopnina 20 nov. č. društveniki in otroci do 10 let prosti. Odbor je preskrbel, da bode veselica kar najzabavnejša, in postrežba z dobro kapljico in kuhinjo najtočnejša.

Izgubljeno in najdeno. Profesorjeva soproga A. Z. iz Kranja je izgubila včeraj na Resljevi cesti ali pa na cesti na južni kolodvor zavitek s smodkami. — Trgovčeva žena M. H. je izgubila na poti od hiše št. 32 na Dunajski cesti do kavarne pri Slonu črno, površeno jopico. — Trgovčeva vdova Alojzija Mihalič, stanujoča na Rimske cesti št. 7 je našla danes zjutraj v solskem drevedu bankovec za 10 kron. Na mestnem trgu je najden denar, kdor ga je zgubil, naj se oglasi v hiši sv. Martina cesta št. 28.

Nesreča radi električne železnice. Danes ob tri četrt na sedem zjutraj se je v Prešernovih ulicah konj posestnika Ivana Pruste iz Hrastja št. 6 splašal električnega voza. Ko je skočil na stran, je zlomil oje in padel ter se na sprednjih nogah pobil. Voznik električnega voza Martin Orehek je motorni voz še pravočasno ustavil, da je preprečil večjo nesrečo.

Izgubljen solnčnik. Cecilija Marok, stanujoča na Bleiweisovi cesti, je izgubila v Zvezdi bel solnčnik.

Čevljarsko bolniško podporno društvo ima jutri ob 3/3. uri popoldne v gostilni Auerjevih dedčev v Wolfvih ulicah št. 12 svoj občni zbor.

Posredovalno delovanje mestne posredovalnice za delo in službe v mesecu juniju. Razmerje med tem in prejšnjim mesecem je ostalo pri skupnih oglašilih skoraj povsem nespremenjeno. V primeri z lanskim letom jednacega meseca je došlo nekoliko manj oglasil tako pri delodajalcih kakor pri delejemalcih. V posam. oddelkih dela in služb je bilo pri moških ponudeno delo vrtnarjem, mizarjem, čevljarjem, gostilničarjem in trgovskim slugom ter prometnim uslužbencem. Razun teh so bili oddani nekateri prostori za pisarje, kletarje in dniarje. — Pri ženskem delu je bilo oddanih največ hišnih in gostilniških poslov, nekaj prodajalk in šivilj. — Posredovanje z vajenci ni imelo vpeha, a ono s stanovanjile deloma. — V splošnem primanjkujejo sedaj najbolj posli za kmetaka dela, tako da naročil proti takojšnji rešitvi skoraj nimogoče sprejemati.

Aurovo pivovarstvo si je pretečeno sredo ogledal pod vodstvom gosp. prof. Ma-cherja in gospodične Wesner II. od- delek tukajšnje visje dekliške šole. Gojen- kam so se razkazale vse priprave in razlo- žilo postopanje pri kuhanju pive, nakar jih je gosp. Auer povabil na malo južino.

Spremamba trgovine. G. Ernst Ham- merschmidt je svojo trgovino z želez- nim blagom na Valvasorjevem trgu prodal gg.: Edvard Madile, Ludvik Nagel- schmid in Sig. Wutscher.

Telefon v Ljubljani ima 183 števil.

Dogodki v Srbiji.

Najnovejše iz Belgrada.

Zasebni tajnik kralja Petra dr. Nena- dović odpotuje prihodnji teden v tajnem nalogu najprej na Dunaj in potem v Petro- grad.

Srbski vojaški ataše na Dunaju je od- poklican, ker se je jako nepovoljno izrazil o zaroti in dejal, da so zaroto vodili osebni oziri.

Zastopnik velike tovarne topov Deban- ge v Parizu je bil pri kralju Petru, ki hoče re- organizirati srbsko topničarstvo.

Kompromitirani Marinkovič.

Sedanj diplomatični agent Pavel Ma- rinkovič bo odpoklican; mej pismi kralja Aleksandra so našli listine, ki Marinkoviča silno kompromitirajo.

Zapuščina kralja Aleksandra.

Srbka vlada je dovršila zapisnik in- ventarja po zapuščini kralja Aleksandra in kraljice Drage. Vse dragocenosti kraljice in kralja so dane na razpolago kraljici Nataliji kot edini opravičeni dedinji. O privatnem premoženju kraljice ali kralja niso mogli ničesar zaslediti. Kam je preložil 800 000 frankov, katere je še lani imel založene pri dunajski Rothschildovi banki, nihče ne ve. Dunajski upniki kraljice Drage in kralja Aleksandra medistine, trgovci, juvelirji itd. zahtevajo 400 000 K. Srbka vlada jim je ponudila 20 odstotkov, kar so pa upniki od- klonili ter bodo nastopili pravno pot.

Balkan.

»Turška vlada poroča, da se je primerilo med vojsko in vstajniki med 12. in 18. t. m. v solunskem, monastirskem in skopljskem okraju 19 krvavih dogodkov, pri katerih je pomrlo 120 vstajniških in 22 turških mož. Dalje poročajo, da so se vsled poročil o krvavih dogodkih v Klisalu in Be- reketu, blizu Štipa, namenili Hilmi paša, av- strijski in ruski poslanik ter skopljski kon- zuli na lice mesta. V Klisalu so konstatirali med drugim posebno nasilno postopanje žan- darmerijskega stotnika, poljskega stražnika in več vojaških rezervistov. — Avstrijski in ruski poslanik sta storila na Porti potrebno, da se krivci kaznujejo. Porta in Hilmi paša, imata neki dobro voljo, upreti se takemu postopanju in kazniti one, ki so temu vzrok.

Književnost in umetnost.

* Mali vitez Pan Volodijevski. Zgodovinski roman H. Sienkiewicza. Ravno- kar je izšel 13. sešitek, začetek III. zvezka. Sešitek velja 40 h. Založila Klein- mayr & Bamberg.

Izpred sodišča.

Tržaško porotno sodišče.

Pred tržaškim porotnim sodiščem je bil 60letni Andrej Lade posestnik iz Poljan, ki je umoril svojo ljubimko Marijo Lade, uda- rivši jo s kamnom po glavi. Po umoru je truplo umorjeno potisnil v vrečo, isto zavezal in potem vrzel v neko jamo ter jo pokril s kamenjem. Umor so porotniki zanikali, vpra- šanje o uboju pa potrdili. Lade je bil ob- sojen na 8 let težke ječe, poostrene s postom vsake tri mesece.

Kotiček za liberalce.

»List za idiote, »Slov. Narod«, piše, da je »estetiški vzor cerkvene umet- nosti — negacija telesne lepote«. Pojdite vendar, vi prismojeni liberalci, najprej po ljubljanskih cerkvah, in potem se spomnite na telesne spake, katere razstavljajo vaši somišljeniki izmed modernih slikarjev — in potem povejte, kje je več telesne lepote! Vzemite eno Rafaelovo »Madono« in eno Klimtovo »Medocino« — in sram vas mora biti vašega idiotičnega glasila!

Razne stvari.

Najnovejše od raznih strani.

Velike povodnji. Vsled povod- nji je mesto Freiwaldau v Šleziji pod vodo. Na Nižjem Avstrijskem je na progi Gstadt- Kiemberg Gaming, in na Gornjem Avstrij- skem na progi Ergern - Agonitz železniški promet zaustavljen. V območju mesta Steier je navstala povodenj. V Grünbergu je mnogo

hiš pod vodo. Mnogo ljudi so morali delo- žirati. Železniški promet je zaustavljen. — Preoddeljena tržnica. V Kralje- vih Vinohradih pri Pragi so za 660.000 K sesidali tržnico, ki je pa tako oddaljena od glavnega prometa, da nihče neče iti v novo tržnico kupovat. Radi tega so tržnico zopet zaprli. — Sneg je zadel na mnogih krajih v Slici. — Tri morske volke so zapazili ob dalmatinski morski obali. — Tropična vročina je v Londonu. Tudi iz New Jorka se poroča o silni vročini. — Skriljne tablice so popolnoma od- pravili iz šol v Lincu. Otroci bodo takoj pričeli pisati s črnilom na papir. — Sod- nijska obravnava proti Hum- bertovim se v Parizu prične 10. avgusta. — Sah-igro za slepce so sestavili v Parizu. — Sovrstnica sv. očeta živi v vasi San Francesco di Pavla. Ime ji je Opsadi. Rojena je istega dne in leta, kakor sv. oče. Opetovano je dejala, da umre tudi takrat, kakor sv. oče. Zadnje dni ženica vedno težje diha in postaja vedno slabša. — Angleški kralj je baje resno bolan. Opetovano je te dni omedlel. Vesti, da ima raka, se potrjujejo. Tudi se poroča, da ga napadajo srčne slabosti.

Nadvojvoda Rudolf živi? Včerašnji »Piccolo della Sera« prinaša po ameriškem listu »Star«, izhajajočem v mestu Marinette v državi Wisconsin, vest, da nadvojvoda Rudolf, bivši avstrijski prestolonaslednik, še živi. List »Star« da pripoveduje, da vso resnostjo, da nadvojvoda Rudolf ni umrl kakor žrtva Mayerlinške tragedije, kakor se je v obče mislilo pred 14 leti, marveč da živi v Zjedinjenih državah pod imenom dr. Hoffmann. Doktor Hoffmann da je bil dosedaj profesor na vseučilišču v mestu Iowa. A sedaj da je moral dati ostavko radi tega, ker ni hotel odkriti svojega pravega imena, da-si je priznal, da dr. Hoffmann ni njegovo pravo ime.

List »Star« pripoveduje nadalje, da je bil ob času namišljene smrti nadvojvode Ru- dolfa mesto istega pokopan neki drug člo- vek, ki je bil nadvojvodu silno podoben. A cesarjevič je potem odpotoval v Ameriko. Ker je bil pa nadvojvoda Rudolf temeljito proučil medicino in ker je bil na glasu ka- kor eden najboljših zdravnikov v Avstriji, našel je kmalu mesto pri profesorju medicine na ameriškem vseučilišču. Nadalje pripoveduje omenjeni list, da se je opazilo, da je profe- sor Hoffmann šel večkrat v mesto Meno- minee v državi Michigan, kjer prebiva neka visoka dama, sestra poveljnika neke avstrij- ske vojne ladje. V mestu Marinette so vsi uverjeni, da je prof. Hoffmann nadvojvoda Rudolf, in to vkljub vsem oporekanjem profe- sorjevih prijateljev. Profesorju Hoffmannu da je 38 let, da je oženjen, da ima enega otroka in da prebiva sedaj v mestu Marschal- town, v državi Iowa. Vse to prinaša »Pic- colo« po omenjenem ameriškem listu. »Eti- nost« pristavlja k temu: »O! naše strani kratko pripombo. Tudi ko bi ne imeli ravno letos toliko resnih dogodkov in tudi če ho- demo nastopivšo vročino dopuščati kakor olajševalno okolnost, vendar ne moremo »Piccolu« odpustiti, da prinaša kar brez vsake pripombe take — ameriške osla- rije.«

Nova varstvena naprava pri železničnih vozih. Sprevednik Friderik Gehrike v Berolinu iznašel je varnostno napravo, s katero se odvrnejo vse zle posledice, ako skoči vlak ali železnični voz s tira. Vodilna misel tej napravi je prepre- čiti, da pri nesreči voz ne skoči s tira, marveč ostane na tiru. Pred ali za vsakim kolesom se mora pritrditi primerno močno železo z močnimi podstavkami, ki prepreči, da ne skoči voz s tira. Najboljše pri tem je tudi to, da se ta varnostna priprava dá uvesti na vsak železniški voz.

Anarhistična knjižnica. V Londonu je umrl nek francoski anarhist, ki je za- pustil veliko knjižnico samo anarhistične vsebine, katero je zbiral mnogo let. Kupil jo je sedaj nek Amerikanec. Zbirka obsega tudi vse časopise, ki so opisovali anarhi- stičke morile in atentate na kronane glave, kakor tudi veliko število slik znanih mu anarhistov.

Vrnitev iz Francoske izgnanih benediktincev na Angleško. Preteklo je že več kot poltisoletje, kar je kraljica Elizabeta pregnala v tujino zadnje benedik- tince na Angleškem, ki so ostali v deželi celo za časa Henrika VIII. Našli so prijazen vzprejem na Francoskem, in dobro se jim je godilo, dokler niso nastali v zadnjih časih prepri med cerkvijo in državo, vsled kojih so zaprli angleški benediktinski kolegij v Donai. Tega je bil ustanovil kardinal Allen in odtlej, 1568. je bil vedno v zvezi z uni- verzno v Donai. Tu so se vzgajali katoliški Angleži za duhovne. Zdaj je pač na Angle- škem že mnogo prilike zato. Skoraj vsi me- nihi so naseljeni že v Angliji in tudi benedik- tinci imajo zopet pravico bivati ond. In tako so se tudi iz kolegija Donai, ki je bil povišan v opatijo, preselili na Angleško. Opega dne, ko so dospeli na Angleško, je bil kolodvor Charing Cross v Londonu tako natlačeno poln, kot se zgodi to le ob pri-

hodu kakega vladarja. Zlasti katoličanov je bilo mnogo zbranih, celo izmed aristokra- cije. Ko je prišel vlak s kakimi 100 menihi in učenci, je bil opat dr. Larkin sprejet s posebnim pozdravom. Podali so mu adresno, a podpisani 19 katoliških nadškofov in škofov, 9 peerjev (državnih baronov) in mnogo dru- gih odličnih glav. Obenem se je predital poz- drav, ki ga je poslal prišlecem sam sv. oče Leon XIII., želel jim mnogo sreče in dosti uspehov v njih novi domovini in podeljujoč jim svoj blagoslov. Kardinal Vaughan, nad- škof Westminsteri, je bil ravno takrat na smrtni postelji; celo on je poslal pozdrav benediktincem, in sicer v par besedah, ki jih je bil nerazločno načrtal s svinčnikom. Moči so ga zapuščale in ni mogel dovršiti celega pozdrava. Vse občinstvo in tudi vsi časniki, bodisi te ali one konfesije, so po- zdravljali z odkritosrčnim veseljem došle menihe.

Ljudski učitelj — milijonar. V Besztenze (Bistrici) na Ogrskem je živel zelo siromašno s svojo rodbino rumunski učitelj Letkán, kajti dobival je le letne plače 400 K. Imel pa je malo njivico, katero je seveda sam obdeloval. Lansko leto pa je na- letel na ti njivi pri kopanju na žilo zlate rude. Sklenil je pogodbo s fužinami v Na- gybanyi, katerim pošilja na mesec 10 000 ton rude, za kar dobiva mesečnih 24 000 K. Seveda je pustil takoj pedagogiko ter si po- stavil v Nagybanyi krasno vilo.

Stolica za guberništvo. Rektor in senat Vratislavske univerze sta sklenila, da se uvedejo prihodnji zimski semester pre- davanja o guberništvu, da se izobrazijo v lepi besedi zlasti oni, ki bodo kdaj nastopali javno z govori. Predavanje bo prevzel režiser in učitelj guberništva Oton Gerlach. Vratislavska univerza gotovo sme računati na take, ki hočejo postati zastopniki ljudstva v parlamentih.

Ruske ženske v občinskem svetu. Taka sredna vas, ki ima ženski obč. zastop, je ruska vas Nikolskoje pri Rybinsku. Dočim njih moške služijo v mestih, kakor v Petro- gradu, Moskvi i. t. d., opravljajo same po- trebne občinske zadeve. Po nasvetu občinskega starešine, ki ni hotel biti sam odgo- voren, so dali moške velivno pravico svojim boljšim polovicam. In tako se de pri občinskih sejah na odborinskih sedežih njihove žene, resnih obrazov in v popolni zavesti velike odgovornosti. A moti se, kdor bi menil, da je pod vodstvom teh »Amaconk« občina na slabšem! Kaj še! Prvič poznajo ženske bolj domače razmere nego moški, ki so na tujem; drugič obiskujejo seje jako redno in polno- številno in tretjič ne prerešujejo važnih zahtev »v rožicah« ali pri »frakeljavu«. Oh, te ženske!

Tigri požrli misijonarja. V hima- lajskem gorovju je dne 16. marcija t. l. ža- lostne smrti umrl P. Kosma Glader, kapu- cinec, doma iz Zwickenberg-a na Koroškem. Iz Bettich je šel v Somesar, da bi bratu Jeremiju mudečemu se na ondotni misijon- ski postaji prinesel živeža. Med potjo so ga napadli trije tigri ter ga čisto raztrgali. Našli so le njegov klobuk, črevice, kos noge, in kos trupla. Brat Jeremija je ostanke po- bral ter prinesel v Bettich, kjer so jih z veliko častjo pokopali. Misijonar je imel 1888 nove mašo. Dan pred smrtjo je skon- čal duhovne vaje.

Pogumen nadškof. Nadškof Sonnois s Cambraya na Francoskem kar se tiče po- guma prav nič ne zaostaja za svojimi brati, ki so generali. Nedavno je bil na glavnem trgu v Dünkirchenu, ogledovaje Jean Bartov spomenik. Pri tem je pa nadškof videl, da se je splasil neki konj. Nadškof mu je sko- čil nasproti in ga ustavil. Konj je padel na tla, nadškof je ostal pa tako hladnokrven, da je takoj po tem dogodku prišel z birmo. Pogumni nadškof je star 75 let.

Darovi.

Peslani našemu uredništvu:

Za družbo sv. Cirilain Me- toda: G. Martin Skranec, kaplan v Mo- ravčah mesto za kres »Lukovskim kadetom« 5 kron. — Vesela družba v Novem mestu 5 kron.

Za pogorelca na Senturški gori: Zupnija Kamnik 19 K 22 h.

Za družbo sv. Cirilain Me- toda: G. Josip Lavrič, župnik, 4 K.

Bog plačaj!

Telefonska in brzjavna poročila.

Bolezen sv. očeta.

Rim, 11. julija. Položaj sv. očeta je nespremenjen. Poslanik Rotterham je bil včeraj eno uro v Vatikanu. Sveti oče je včeraj večino dneva preživel v polsnu. Vesti, da bi bile moči svetega očeta oslabele vsled številnih obiskov, niso resnične. Z a p o v e d a n m u j e popoln mir, ker se je radi velikih

slabostij srca bati najhujšega. E k s u - d a t v e d n o n a r a š č a, zato bo po- trebna tretja operacija.

Rim, 11. julija. Položaj svetega očeta je nespremenjeno resen. Ob osmi uri zjutraj je bila bolezen nespreme- njena. Sveti oče dobi vsak dan na ti- soče brzojavk, kar ga očitno jako ra- dosti. Na kardinale, ki so ga videli po dolgem času, je napravil sv. oče vsled izmučenja bolesten vtis.

Rim, 11. julija. (C. B.) Zdravniški buletin, izdan danes zjutraj: Sv. oče je spal z malo presledki od sinoči zve- čer. V stanju njegovih močij ni nikake premembe. Delovanje ledvic še vedno pomankljivo. Splošno stanje se je ne- koliko zboljšalo.

Rim, 11. julija. Dva odlična zdrav- nika sta izjavila, da je bila prvotna diagnoza o bolezni napačna, zato je se- daj ozdravljenje nemogoče.

Rim, 11. julija. Ob 10. uri 15 m. dopoldne. Profesor Mazzoni je zjutraj obiskal sv. očeta, ki se je bolje po- čutil.

Rim, 11. julija. Profesor Rossini označuje položaj sv. očeta za jako resen. Ni se vdajati iluzijam. »Popolo Romano« javlja, da je kardinal Ram- polla dobil od anglešk. kralja Edvarda brzojavko, v kateri ga kralj prosi, naj mu poroča o bolezni svetega očeta.

Rim, 11. julija. Zdravniki so sv. očetu zapovedali popoln mir. Razven najzaupnejših oseb ne sme nihče več v sobo k bolnemu sv. očetu.

Rim, 11. julija. Listi poročajo o včerašnji operaciji, da se je par tre- nutkov pred operacijo sv. oče sam vzdignil iz naslonjača in si sam od- galil prsa. Po operaciji je sam stopil v postelj (?). Nasproti temu javlja mnsg. Chiera, da poročila rimskih listov o raznih pogovorih sv. očeta niso vsa in povsem resnična. Sveti oče se vsled bolečin komaj gane in tekom dneva spregovori komaj 40 besedi.

Rim, 11. julija. Majordomusu Ca- giano, ki je nenadoma obolel, se zdravje nič ne zboljšuje. Bati se je, da podleže bolezni.

Sevnica, 11. julija. Našega knezo- škofa dr. Napotnika smo sinoči jako sijajno vsprejeli. Ves trg okinčan z zastavami in venci. Zvečer krasno razsvetljeno. Podoknica izvalila prevzvi- šenega med mnogobrojno občinstvo. Vreme ugodno.

Dunaj, 11. julija. Danes je Rezek dobil cesarjevo v lšlu oddano lastno- ročno pismo, s katerim cesar sprejema njegovo demisijo. V pismu se cesar Re- zeku zahvaljuje in si pridržuje njega zopetno vporabo.

Reka, »Novi List« odločno piše proti Kumičičevi kandidaturi v zlatarskem okraju. Izvrševalni odbor se je vjel v intrige in ga postavil kandidatom. ne da bi vprašal volivce. Baron Juraj R u k a v i n a sklicuje 14. t. m. ob 3 uri popoldne shod v Zlatar, da si volivci zbero. koga hočejo za poslanca.

Zader, 11. julija. V Dalmaciji se bo osnoval narodni svet, v ka- terem bodo zastopniki vseh hrvatskih strank, in ki bo skrbel za složno delo dalmatinskih Hrvatov.

Florenca, 11. julija. Anarhist Capanni se je sam naznanil, da je umoril predsednika monarhističkega društva Gianisa.

Lipsko, 11. julija. Listi priobču- jejo pogodbo Lujize Toskanske s sa- škim dvorom. Po tej pogodbi je prin- cezinji prepovedano bivanje v Nemčiji in v enem delu Avstrije. Najmlajši otrok ji ostane do preklica, glede ostalih otrok se pa ni ugodilo nobeni njenih želja.

Petrograd, 11. julija. Višji notar v Kišinevu se je ustrelil, ker so mu dokazali, da se je udeležil pobojev ži- dov. Mnogo odličnih oseb je aretiranih.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306.2 m, srednji tlačni tlak 746.0 mm

čas opazovanja	stanje barometra, v mm.	temperatura po Celsiusu	Vetrovi.	Nebo	Padačina v 24 urah v mm.
10. 9. zveč.	785.7	16.4	sr. jvzh.	obl.	0.2
11. 7. zjut.	786.3	13.3	sl. jvzh.	sk. jasno	
12. popol.	785.3	24.4	sr. zah.	del. obl.	

Srednja večerajšnja temperatura 17.7°, normale 19.6°.

Dunajska borza

dné 11. julija.

Skupni državni dolg v notah	100.65
Skupni državni dolg v srebru	100.35
Avstrijska zlatna renta 4%	121.25
Avstrijska krona renta 4%	100.70
Avstrijska inv. renta 3 1/2%	92.85
Ogrska zlatna renta 4%	120.75
Ogrska krona renta 4%	99.40
Ogrska inv. renta 3 1/2%	90.95
Avstro-ogrske bančne delnice	16.04
Kreditne delnice	661.25
London vista	239.35
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. v	117.35
20 mark	23.47
20 frankov	19.06
Italijanski bankovci	95.25
K. kr. cekini	11.28

Zitne cene

dné 11. julija 1903.

(Termin.)

Na budimpeštanski borzi:

Pšenica za oktober	K 7.36	do 7.37
Rž za oktober	6.31	6.32
Oves za oktober	5.37	5.39
Koruza za julij	6.86	6.37
" za avgust	6.36	6.37
" za september	6.38	6.39
" za maj 1904	5.19	5.20

(Efektiv.)

Dunajski trg

Pšenica banaška	K —	do —
Rž južne železnice	6.35	6.55
Rž	6.35	6.55
Ječmen	—	—
ob Tisi	—	—
Koruza ogrska	6.65	6.80
Cinkvant	7.50	8.—
Oves srednji	5.85	6.05
Fizol	11.—	12.—

820 1-1

V pobožno molitev priporočam vsem č. sobratom in prijateljem svojo mater

Elizabeto Vodošek,

ki so dne 8. t. m. ob 11 uri dopoldan v 78. letu svoje starosti prevideni s sv. zakramenti za umirajoče v št. Lovrencu na Dravskem polju mirno v Gospodu zaspali.

V Ljubljani, dne 11. jul. 1903.

P. Salezij Vodošek,
franciškan.

Brunolein, izvrstno sredstvo za ohranitev lesovja, preprečuje gnailobo, ohrablja itd. Za trgovce pohištva, mizarje in zasebnike ima v zalogi trdnja **BRATAEBERL** v Ljubljani, Franciškanske ulice, 524 15 11-11.

Vnanja naročila proti povzetju.

Vozni red

s poluletnim

koledarjem

v trdnem ovitku

dobiva se v pro-

dajalnici

Ničman

Kopitarjeva ulica

in v

Turkovi

prodajalnici na

Dunajski cesti

v Ljubljani.

307 3-2

Čvrstega tesarja

in dva navadna

« predelavca »

se takoj sprejme na delo.

Kje, pové upravništvo »Slovenca«.

Šunka s kožo 1 gld., brez kože 95 kr., brez kosti s kožo 1 gld. 10 kr., plečeta brez kosti 90 kr., suho meso 78 kr., slanina 82 kr., prešči jeziki 1 gld., goveji 1 gld. 20 kr., glavina brez kosti 45 kr., dunajske salame 80 kr., prave boljše 1 gld., iz šunka 1 gld. 20 kr., ogrske za mesec junij 1 gld. 70 kr. Vsaki mesec 15 kr. dražji kilo. Velika klobasa ena 20 kr. 813 10-3

Posilja le dobro pošteno blago od 5 Kg naprej proti povzetju

Janko Ev. Sirc
v Kranju.

Vozni red

avstrijskih državnih železnice,
veljaven od 30. maja 1903.

Prihajalni in odhajalni čas označen je v srednjeevropskem času. Srednjeevropski čas je krajemu času v Ljubljani za 2 minuti naprej.

Odhod iz Ljubljane (juž. kol.)

Ob 12. uri 24 min. po noči osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Aussee, Ischl, Gmunden, Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genova, Pariz; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, na Dunaj via Amstetten.

Ob 5. uri zjutraj v Trbiž (ob nedeljah in praznikih do 16. septembra).

Ob 7. uri 5 min. zjutraj osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzen, Marijine vari, Heb., Francove vari, Karlove vari, Prago, Lipsko.

Ob 7. uri 17 min. zjutraj mešani vlak v Kočevje in v Novo mesto.

Ob 11. uri 51 min. dopoldne osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj.

Ob 1. uri 5 min. popoldne mešani vlak v Kočevje in v Novo Mesto.

Ob 1. uri 40 min. popoldne v Lesce-Bled (le ob nedeljah in praznikih od 31. maja).

Ob 3. uri 56 min. popoldne osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genova, Pariz; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzen, Marijine vari, Heb., Francove vari, Karlove vari, Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten.

Ob 7. uri 8 min. zvečer mešani vlak v Kočevje in v Novo Mesto.

Ob 10. uri zvečer v Trbiž, Beljak.

Prihod v Ljubljano (juž. kol.)

Ob 3. uri 25 min. zjutraj osebni vlak z Dunaja via Amstetten, Solnograda, Linca, Steyra, Gmunden, Ischl, Aussee, Pariza, Geneve, Curiha, Bregence, Inomosta, Zella ob jezeru, Ljubnega, Celovca, Beljaka, Franzensfeste.

Ob 7. uri 12 min. zjutraj iz Beljaka.

Ob 8. uri 44 min. zjutraj mešani vlak iz Kočevja in Novega Mesta.

Ob 11. uri 16 min. dopoldne osebni vlak z Dunaja via Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevic, Linca, Steyra, Solne grada, Beljaka, Celovca, Pontabla.

Ob 2. uri 32 min. popoldne mešani vlak iz Kočevja in Novega Mesta.

Ob 4. uri 44 min. popoldne osebni vlak z Dunaja, Ljubnega, Selzthala, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontabla.

Ob 8. uri 35 min. zvečer mešani vlak iz Kočevja in Novega Mesta.

Ob 8. uri 38 min. zvečer iz Lesce-Bleda (le ob nedeljah in praznikih od 31. maja).

Ob 8. uri 51 min. zvečer osebni vlak z Dunaja via Amstetten in Ljubno, iz Lipskega, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevic, Linca, Steyra, Solne grada, Beljaka, Celovca, Pontabla.

Ob 10. uri 43 min. po noči iz Trbiža (ob nedeljah in praznikih do 16. septembra).

Odhod iz Ljubljane (drž. kol.)

Ob 7. uri 28 min. zjutraj	v Kamnik
" 2. " 05 " popoldne	"
" 7. " 10 " zvečer	"
" 10. " 45 " ponoči	"

(ta vlak le ob nedeljah in praznikih).

Prihod v Ljubljano (drž. kol.)

Ob 6. uri 49 min. zjutraj	iz Kamnika.
" 11. " 06 " dopoldne	"
" 6. " 10 " zvečer	"
" 9. " 55 " ponoči	"

(ta vlak le ob nedeljah in praznikih).

Lokalna železnica Ljubljana-Vrhnika.

Odhod:

Prihod:

Ob 7.29 zjutraj	Ob 8.34 zjutraj
" 2.13 popoldne	" 12.29 popoldne
" 8.15 zvečer	" 6.59 zvečer

Prodajam pohištvo

pod ugodnimi pogoji, 2 dobro ohranjeni postelji, omaro s predali, omaro za obleko, 2 kovčka, 1 sliko, žensko obleko, perilo in še več drugih stvari. Prodajalo se bo jutri, 11 in v nedeljo, 12 t. mes. celi dan v Zalokarjevih ulicah št. 14.

906 2-2

Alojz Vene.

Stanovanje

v pritličju obstoječe iz treh sob z vsemi pritliklinami in porabo enega dela vrta je proti primerni najemščini s 1. novembrom, eventualno tudi z mesecem avgustom t. l. oddati.

910 3-2

Pojasnila daje Avgust Jenko, pek. moister, Marije Terezije cesta št. 7.

Zdravilnica in vodozdravilnica Kamnik na Kranjskem.

Krasna gorska lega, milo podnebje, ni vetrovno. Zdravi se z vodo na vse načine, solčne in zračne kopeli, tudi z oglikovo kislino se zdravi, z masažo, telovadbo in elektriko.

Zmerne cene. — Začetek sezone 15. maja.

Prospekte pošilja vodstvo.

790 10-9

Zdravnik voditelj:

Dr. Rudolf Raabe.

Pred zajutrekom

kozarec rogaškega »templo-vega vreleca« odganja vodo, napravlja tek, pospešuje pretvor. »Styria vrelec« ravno tako deluje samo močnejše.

Dobro izurjen trgovski

pomočnik

želi takoj nastopiti službo v večji trgovini. 854 5-5

Oglasila na naslov:

Matej Avsec,

pošta Stari trg pri Ložu.

Jecljanje in druge govorne napake

odpravi po skušeni metodi 855 3-3

ŠTEF. PRIMOŽIČ, Zaloška cesta 5.

Učni tečaji od 17. julija do 14. avgusta.

Organista,

unetega in izurjenega cecilijanca išče podpisani župni urad. Stanovanje prosto. Plača po dogovoru. Nast. pit. bi lahko takoj ali pa po sv. Mihaelu. Ponudniki naj se blagovolé zgledajo osebno.

Župni urad Mošnje, 7. julija 1903.

Ivan Krst. Trpin,

župnik.

96 100-10

Zahtevajte

brezplačno in franko

moj ilustrirani cenik z več

ko 400 podobami

ur, zlatega in srebrnega blaga

in godbenih reči

HANNS KONRAD

tovarna za ure in izvozna trgovina

Most št. 234, Češko.

Mladenec

star 25 let, prost vojaščine iz poštene hiše, lepega, krščan. življenja

išče službe cerkvenika

pri kakor večji fari, ali pa kako drugo pošteno službo. Lahko nastopi takoj. Ponudbe naj se blagovolé pošiljati pod »št. 19« poste restante, Škofja Loka. 917 2-1

Nove suhe gobe,

kakor tudi deželne pridelke, kupi

Anton Kolenc

v Celju.

Priporoča tudi slavnemu občinstvu svojo bogato zalogo vsakovrstnega specerijskega blaga na debelo in drobno. 914 10-1

Otvoritev gostilne!

Ujudao naznanjam vsem svojim prijateljem in znancem, da bodem v

lastni hiši šte. 32 na »Peščeniku«

poleg kolodvora Višnjegorskega

dné 12. t. m. otvoril

gostilno.

908 3-3

Jos. Škufca.

Vabilo

na

izredni občni zbor

„Konsumnega društva v Dobu“

ki se vrši

v nedeljo, dné 26. julija 1903

ob 3. uri popoldne

v društvenih prostorih.

Vspored:

1. Pozdrav predsednika. 915 1-1
2. Poročilo blagajnika.
3. Razgovor in sklepi o razpustu društva event. volitev novega odbora.

Najboljša pitna voda

pri epidemiji nevarnosti, v podobnih slučajih že večkrat preskušena, od zdravniških (X.) avtoritet priznana, je 23 38

MATTONLEV
GISSHÜBLER
naravna
alkalična kislina

Ta voda je popolnoma prosta organskih snovi in daje posebno v krajih s sumljivo vodo iz vodnjakov in vodovodov najugodnejšo pijačo.

Izvirnik: Giesshübl Sauerbrunn, želez. postaja, zdravilno kopališče pri Karlovih varih Prospekti zastojni in franko.

V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, večjih »pecerijskih prodajalnicah in trgovinah z jestvinami in vinom

Zaloga pri Mihael Kastner-ju in Peter Lassnik-u v Ljubljani.

7 stavbinskih parcel

na prodaj

je v Trnovem v Ljubljani. Stavbinski prostor jako pripraven. — Cena nizka. —

Pojasnila daje Ljudovik Kotnik, Velike čolnarske ulice šte. 4. 912 3-1

Stolpne ure

kakor tudi manjše za šolske, bolniške in druge zavode ter večje delavnice, izvršujem najsolidneje in najvestneje dobro in točno idočo po najnižji ceni. Ure mojega izdelka preneso lahko najhujši mraz.

Priporočam se preč. duhovščini in slavnemu občinstvu v blagohotna naročila 903 3-3

in blježim z odličnim spoštovanjem

Ivan Brunškole,

Vrčiče št. 18, p. Semič, Belokrajina

Spričevalo.

S tem pisanjem naznanjam slovenskim župnikom posebno v novem svetu Zedinjenih držav v Ameriki, ki bi morda nameravali si oskrbeti za svoje cerkve stolpne ure, da je Jan. Brunškole iz Vrčič, pošta Semič Kranjsko, Avstria Europa, izvršten urar. Naredil nam je lansko leto turasko uro, ki je celo zimo dobro šla in je ni ustavil najhujši mraz. Vsi meščani tu na Ely, Minn. smo z njo zadovoljni. Stala nas je pa pol ceneje, kakor bi jo mogli dobiti tu. Dobro delo hvali svojega mojstra.

Ely, Minn. U. St. America, 2. maja 1903.

Msgr Jos F. Buh,

župnik in vic. gen.

Razpis.

919 3-1

Za zgradbo vodovoda za trg Vrhnika na 88.000 kron proračunjena dela in dobave se bodo oddale potom javne dražbe. Pismene, vsa dela zapopadujoče ponudbe z napovedbo popusta ali pa doplačila v odstotkih na enotne cene proračuna naj se predlože do 10. avgusta tl. ob 10 uri dopoldne podpisane občinskemu uradu.

Ponudbe, ktere morajo biti kolekovane s kolekom za jedno krono, doposlati je zapečatene z napisom: »Ponudba za prevzetje gradbe vodovoda za Vrhnika.«

Ponudbi mora biti tudi dodana izjava, da pripozna ponudnik stavbene pogoje po vsej vsebini in da se jim brezpogojno ukloni.

Razven tega je dodati kot vadij še 5% stavbenih stroškov v gotovini ali pa v pupilarnovarnih vrednostnih papirjih po kurzni ceni.

Načrti, proračun in stavbeni pogoji so na ogled pri občinskem uradu na Vrhniki

Občinski urad na Vrhniki

dné 10. julija 1903.

Gabrijel Viktor Jelovšek m. p.
župan.

Razglas.

846 2-2

Na c. kr. cesarja Franc Jožefa državni gimnaziji v Kranju vpisavali se bodo učenci, kateri nameravajo ustopiti v prvi razred,
v sredo, dné 15. julija

od 9. do 12 ure v ravnateljavi pisarni. **Vsprejemne preskušnje** vršile se bodo v **četrtak, dné 16. julija** od pol 9. ure zjutraj nadalje. Dotóni učenci pridejo naj v spremstvu starišev ali njihovih namestnikov ter naj prineso seboj krstni list in zadnje šolsko spričevalo.

Vsprejemna taksa je določena na 6 K 80 v. ter se bode pobirala dné 15. septembra. **Učenci, kateri se oddaljeni od Kranja,** pa se morejo javiti za sprejem tudi pismeno, vposlsti morajo krstni list in zadnje šolsko spričevalo. Vendar pa se morajo v četrtak, dné 16. julija pred preskušnjo predstaviti osebno gimnazijskemu ravnatelju.

Ravnateljstvo c. kr. cesarja Franc Jožefa drž. gimnazije v Kranju,
dné 30. junija 1903.

Posojilnica v Celji

zvišala je

s 1. julijem 1903 obrestno mero za vse hranilne vloge na

4¹/₂ %

t. j. na štiri in pol od sto, ter plačuje nadalje rentni davek sama.

Celje, 1. julija 1903.

913 3-2

Načelstvo.

Prevzete trgovine.

Ozirajoč se na predstojajočo okrožnico gospoda Ernest Hammerschmidt^a si usojamo najuljudneje naznaniti, da smo od imenovanega mnoga leta imajočo

trgovino železnin in kovin dné 1. t. m. kupnim potom prevzeli in bomo isto pod sedanjim, protokolirano tvrdko

Ernest Hammerschmidt^a nasl.
Madile, Wutscher & Comp.

v istem obsegu dalje vodili.
Proseč, našemu g. predniku izkazano zaupanje tudi nam prijazno izročiti, zagotavljamo, da se bomo, opirajoč se na naše večletne skušnje v znamenitejših, zadavajočih trgovinah monarhijske, vsikdar prizadevali, isto s strogo solidnim ravnanjem in postopanjem opravičevati.

Z odličnim spoštovanjem

Ernest Hammerschmidt^a nasl.
Madile, Wutscher & Comp.

Oddaja trgovine.

Usojam si, s pričujočim uljudno naznaniti, da sem svojo pod protokolirano tvrdko

Ernest Hammerschmidt

imajočo trgovino z železnino in kovinami z dnem 30. rožnika t. j. gospodom Edvard Madile, Ludovik Nagelschmid in Sigmund Wutscher prodal.

Za to mi do sedaj v tako polni meri izkazano blagohotje in zaupanje svojo najiskrenejšo zahvalo izrekajoč, najuljudneje prosim, isto tudi mojim gospodom naslednikom prijazno izročiti, in se priporočam

Z odličnim spoštovanjem

Ernest Hammerschmidt.

918 3-1

Gimnazijski konvikt

samostana oo. benediktincev v Šent Pavlu.

v lepem, zdravem kraju Labodske doline na Koroškem.

Javna popolna gimnazija in zasebni pripraviljavni tečaj. — Prospekte pošilja na zahtevanje vodstvo konvikta.

147 9-7

Otvoritev nove trgovine!

Uljudno naznanjam, da bodem z 11. t. m. otvoril v Šiški, ob glavni cesti poleg cerkve, hišna šte. 2 (v hiši gosp. Seidel-na)

Špecerijsko trgovino
in prodajo moke na drobno in debelo.

Her mi je na tem, da p. n. odjemalce vseskozi zadovoljim, bodisi glede kakovosti blaga, bodisi glede nizkih cen, upam, da bode p. n. slavno občinstvo moje dobro voljo upoštevati, ter moje prizadevanje postrezati z najboljšim in najfinejšim blagom, podpirati z najmnogobrojnejšim obiskom.

V nadeji, da mi izkažejo p. n. odjemalci svojo naklonjenost, bilježim z odličnim spoštovanjem

646 12-11

Maško Laurenčič.

Razpis.

882 5-3

Posojilnica v Dobropoljah razpisuje natečaj za zgradbo lastne hiše „Naš dom“ v Dobropoljah. Vse delo je proračunjeno na K 19.643,18 in sicer je cenjeno:

1. Zidarsko delo	K 11.130,24
2. Tesarsko, steklarsko, barvarsko	2.671,54
3. Mizarsko	2.345,60
4. Ključavničarsko in dobava železa	2.545,60
5. Kleparsko	272,20
6. Lončarsko	500,—
7. Slikarsko	178,—

Skupaj . K 19.643,18

Ponudbe z 10 % vadijem v gotovini ali vrednostnih papirjih naj se pošljejo do 20. julija načelstvu. Načrti in proračun so ob uradnih dnevih na ogled v posojilnici, sicer pa v kmetijskem društvu.

V Dobropoljah, 1. julija 1903.

Načelstvo.

„ANDROPOGON“

(Iznajditelj P. Herrmann, Zgornja Poljskava)

je najboljša, vsa pričakovanja prekašajoča sredstvo za rast las, katero ni nikako sleparstvo ampak skozi leta z nenačelnimi vspehi izkušena in zjamčeno neškodljiva tekočina, ki zabrani izpadanje las in odstrani prahaje.

Značilno je, da se pri pravilni rabi že čez 4 do 5 tednov opazi močna rast las, kakor tudi brade, in imajo novo zrasli lasje pri osivelih zopet svojo nekdanjo naravno brado. Mnogoštevilna priznanja. Cena steklenice 3 krone. Dobi se v vseh mestih in večjih krajih dežele.

Glavna zaloga in razpošiljatev v Ljubljani pri gospodu 274 (49)

Vaso Petričič-u.

V zalogi imajo tudi gg. E. Mahr in U. pl. Trnkóczy, Anton Kanc v Ljubljani, A. Ranf v Kranji, in lekarna „Pri angelju“ v Novem mestu.

Preprodajalci popust.

„The Gresham“

zavarovalnica za življenje v Londonu

podružnica za Avstrijo:

Dunaj, I. Giselastrasse 1
v družbeni hiši.

Aktivna družbe 31. decembra leta 1901	K 190,871.731,—
Letni dohodek na premijah in obrestih v letu 1901	„ 31,555.292,—
Izplačila za zavarovalne in rentne pogodbe in za vzvratna nakupila itd. od družbinega obstoja (1848)	„ 426,999.043,—
Tekom l. 1900 je izdala družba 5718 pogodb o kapitalu	„ 50,727.262,—
Za specielno varnost avstr. zavarovancev je vložila „The Gresham“ do 31. decembra l. 1901 že vrednostnih papirjev v znešku	

nom. Kron 23,037.438-10

pri c. kr. državni osrednji blagajni na Dunaju.

647 12-3

Načrte in tarife, na podlagi katerih izdaja družba zavarov. pogodbe, kakor tudi ponudbene obrazce daje brezplačno glavno zastopstvo v Ljubljani pri

Guidonu Zeschko.

Marija Sattner,

Ljubljana, Dunajska cesta št. 19, II. stop., II. nadstr. (Medijatova hiša),

se priporoča prečastiti duhovščini za

izdelovanje cerkvenih paramentov.

Izdeluje oee ornate, kazule v vseh liturgičnih barvah, pluvijale, obhajilne burze, stole in vse za službo božjo potrebne stvari, priproste in najfineje, kakor se glasi naročilo, v svilenem in zlatem vezenju. — Izdeluje tudi bandera in baldahine ter izvršuje vsakovrstno cerkveno perilo iz pristnega platna. Vporablja samo dobro blago, cene po mogočnosti nizke, zagotavlja trpežno, vestno delo in hitro postrežbo. Prenovljenje starih paramentov tudi rado-voljno prevzame.

918 26-23

Angeljnovovo milo Marzeljsko (belo) milo

z znamko

449 104-30

sta najbolj koristni
štedilni mili
za hišno rabo.
Dobivate jih po specerijskih štacunah!

Pavel Seemann
izdelovatelj mila
in čebelno-voščenih sveč
v Ljubljani.

G. PICCOLI

lekarnar v Ljubljani
dvorni dobavitelj Nj. Svetosti papeža

priloga naslednje izdelke svojega kemično farmacevtskega laboratorija, ki se izgotavljajo kot sicer vsi drugi medikamenti z največjo skrbnostjo in snaznostjo.

Piccolijeva želodčna tinktura krepi želodec, vzbuja veselje do jedi, pospešuje prebavo in odprte ter je posebno učinkujoča pri zaprtju. 1 steklenica 20 vin.

Piccolijeva železna vino se uporablja pri malokrvnih, nervoznih in slabotnih osebah z najboljšim uspehom. Poltirska steklenica 2 K.

Piccolijevi sirupi iz malin ali famarinde dajo z vodo pomešani izvrstno in zdravo pijačo. Kilogramska steklenica, pasteurizovana K 1.30.

Zunanja naročila po pošti nem povzetju. 708 (50-15)

P. n. odjemalci si lahko ogledajo

naš znameniti laboratorij

Hiša

904 3-2

na Vidmu, posebno pripravna za kakega duhovnika v pokoju, in

lepe posestve

(čez 30 čralov) z vsemi potrebnimi poslopji v Sremiču, prodajo se takoj skupno, ali tudi razdelno, po nizki ceni. Podrobna izvestja daje **A. Susteršič**, lekarnar v Krškem

Tovarna pečij in raznih prstenih izdelkov

Alojzij Večaj

Ljubljana, Trnovo, Opekarska cesta, Veliki stradan št. 9

priloga slav. občinstvu in pred. duhovščini svojo veliko zalogo barvanih prstenih

pečij in štedilnih ognjišč

kot: rujavih, zelenih, belih, modrih, sivih, rumenih itd., kar najbolj trpežnih in po modernih modelih izdelanih. Cene nizke. 36 52-28

Lastni izdelek.

Ceniki franko in brezplačno.

Perje za postelje in puh

priloga po najnižjih cenah

371 20

F. HITI,

Pred škofijo šte. 20.

Zunanja naročila se točno izvršujejo.

ANTON PRESKER

1357 34

krojač v Ljubljani,
Sv. Petra cesta št. 16

se priloga pred. duhovščini v izdelovanje vsakovrstne

duhovniške obleke

iz trpežnega in solidnega blaga po nizkih cenah.

Opozarja na veliko svojo zalogo

izgotovljene obleke

posebno na haveloke v največji izbiri po najnižjih cenah.

Dobavitelj uniform avstrijskega društva železniških uradnikov.

Kmetiška posojilnica ljubljanske okolice,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

v Ljubljani, Marije Terezije cesta hiš. št. 1,

v Knezovi hiši,

obrestuje hranilne vloge po

110 95-65

4¹/₂ odstotka

brez odbitka rentnega davka, katerega posojilnica sama za vložnike plačuje.

Uradne ure, razun nedelj in praznikov, vsaki dan od 8. do 12. ure dopoldne.

Poštnega hranilničnega urada št. 828.406,

Telefon šte. 57.

Jako važno za vsacega kolesarja.

Predno se kateri nameni kupiti kolo, naj ne pozabi si ogledati ali vsaj naročiti cenik pravih

Puch koles

katerih zastopništvo ima gospod

FRANC ČUDEN

v Ljubljani.

Isti priporoča posebno kolo s prostim tekom z zavoro v zadnjem kolesu, (Freilauf mit Hinterradbremse.)

Za vsako Puch kolo se jamči dve leti.

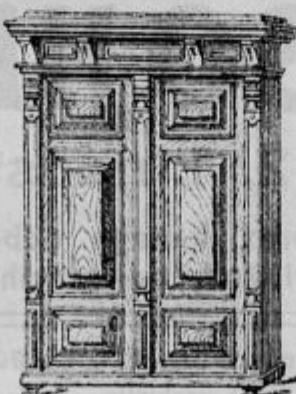
V zalogi nahajajo se še razni modeli različnih tovarn od gl. 75— dalje.

Ceniki zastoj in poštnine prosto. 550 13

Jako važno za vsacega kolesarja.

Nič več telesnega zaprtja, ako se vživa Huss-ova pogača.

Zaloga: Dunaj, XVIII., Ladenburggasse 46.
Prospekt brezplačno. — Pošiljatev za poskušnjo: 12 kosov franko 3 K po povzetju. 72 52-22

Prva kranjska mizarska zadruga

v Šent Vidu nad Ljubljano

se priloga sl. občinstvu v naročitev raznovrstne temne in likane sobne oprave iz suhega lesa, solidno izgotovljene, po lastnih in predloženih vzorcih.

Velika zaloga raznovrstne izdelane oprave za salone, spalne in jedilne sobe je na izbero cenjenim naročnikom v lastnem skladišču tik kolodvora v Vižmarjih. — V prav obilno naročitev se priloga

Jos. Arhar, načelnik.

Odda se takoj
v Ljubljani
špecerijska trgovina
na dobrem prostoru.

Kje, pové iz prijaznosti upravištvo »Slovenca«.
902 3-3

OGLAS!

NEW-YORK in LONDON

nista prizanašala niti evropski ceni ter je velika tovarna srebrne prisiljena, oddati vso svojo zalogo zgolj proti majhnemu plačilu delavnih moči. Pooblaščen sem izvršiti ta nalog. Pošiljam torej vsakomur sledeče predmete le proti temu, da se mi povrne

gl. 6'60 in sicer:

- 6 komadov najfinjših namiznih nožev s pristno angleško klinjo;
- 6 kom. amer. pat. srebrnih vilic iz anega komada.
- 6 kom. amer. pat. srebrnih jedilnih žlic;
- 12 kom. amer. pat. srebrnih kavnih žlic;
- 1 kom. amer. pat. srebrna zajemalnica za juho;
- 1 kom. amer. pat. srebrna zajemalnica za mleko;
- 6 kom. ang. Viktorija čašič za podklado;
- 2 kom. efekt. namiznih svečnikov;
- 1 kom. cedilnik za čaj;
- 1 kom. najfin. sipalnice za sladkor.

42 komadov skupaj samo gl. 6'60.

Vseh teh 42 predmetov je poprej stalo gl. 40 ter jih je moči sedaj dobiti po tej minimalni ceni gl. 6'60. Američansko pat. srebro je znano, je skozi in skozi bela kovina, ki obdrži bojo srebra 24 let, za kar se garantuje. V najboljši dokaz, da leta inserat ne temelji na nikakršni slepariji, zavezujem se s tem javno, vsakemu, kateremu ne bi bilo blago všeč, povrniti brez zadržke znesek in naj nikdor ne zamudi ugodne prilike, da si omisli to krasno garnituro, ki je posebno prikladna kot prekrasno

svatbeno in priložnostno darilo

kakor tudi za vsako boljše gospodarstvo.

Dobiva se edino le v 380 4

A. HIRSCHBERG-a

ekspozitni hiši američanskega pat. srebrnega blaga na Dunaji II., Rembrandtstr. 19 S. L. Telefon 14597.

Pošilja se v provincijo proti povzetju,

ali če se znesek naprej vpošlje.

Čistilni prašek za njo 10 kr.

Pristno le z zraven natisnjeno varstveno znamko (zdrava kovina).

Izvlaček iz pohvalnih pisem.

Bil sem s pošiljateljico krasne garniture jako zadovoljen. Ljubljana.

Oton Bartusch, c. in kr. stotnik v 27. pešpolku.

S pat. srebrno garnituro sem jako zadovoljen.

Tomaž Rožanc, dekan v Mariboru.

Ker je vaša garnitura v gospodinjstvu jako koristna, prosim, da mi pošljete še jedno.

Št. Pavel pri Preboldu.

Kamilo Böhm, okrožni in tovarniški zdravnik.

888 5-2

FRAN

ZEMANA

mlatilnice, gepeljni, mo-

: : tori za petrolej, : :

šivalni stroji, stroji za

: pranje so najboljši! :

Zaloga: Ljubljana, : : :

Poljanska cesta št. 24.

Naročajte izborno ljubljansko delniško pivo

706 104-15

iz pivovarne v Žalcu in Laškem trgu.

Naročila sprejema centralna pisarna v Ljubljani, Gradisce 7.

Priznано najboljšę

oljnate barve

zmlete s stroji najnovejše sestave, prekašajo vsako konkurenco po finosti, ki omogočajo z jako majhno množino pobarvati veliko površino, razpošilja po nizkih cenah

Adolf Hauptmann v Ljubljani

tovarna oljnatih barv, firneža, laka in steklarskega kleja.

Električni obrat

176 22

Ilustrovani ceniki se dobę brezplačno.

Prodaja na drobno!

Prodaja na debelo!

Podpisana ima v zalogi najraznovrstnejše trpežno, krasno blago za bandera, baldahine, raznobarvne plašče, kazule, pluviale, dalmatike, velume, albe, koretelje, prte itd

sploh vse, kar se rabi v cerkvi pri službi božji. — Prevzema tudi vezenje, prenovljenje stare obleke in vsa popravila. — Izdeluje ročno in pošteno po najnižji ceni bandera in vso drugo obleko.

Precažite gospode prosim, da se blagovolę pri naročilih ozirati na domačo tvrdko ter ne uvažujejo tujih tvrdk, draštev in potujočih agentov.

Zagotavlja hitro in najpoštenejše postrežbo in najnižjo ceno, zatrjuje, da bode hvaležna tudi za najmanjše naročilo.

Najodličnejšim spoštovanjem se priporoča 780 52-6

Ana Hofbauer,

Imejiteljica zaloge cerkvene obleke, orodja in posode v Ljubljani, Wolfve ulice 4.

Gosp. pekovskim mojstrom!

Uljudno opozarjam na ječmenov izvleček z imenom

„Maltosen“,

kateri je najboljši pridevek k drožem, da testo veliko lepše izhaja, bolje naraste in lepo rumeni. Tako se že pri kurjavi toliko prihrani, kolikor maltosen stane. Svojo dobroto pokaže maltosen zlasti pri mehkem testu in hladni vpeljavi. Ker tovarnar za maltosen nima za Kranjsko potovalca, imam ga jaz vedno v zalogi in ga pošiljam vsak dan po pošttem povzetju po 5 kg, po 90 h kg brez poštne. Maltosen je obliki moke in se ne pokvari, ako leži; zatosi ga lahko vsak večjo množino naroči. Na domu stane 1 kg 90 h, 5 kg skupaj pa po 84 h kg.

Priporočam tudi lastne iznajdbe

pečna vrata,

katera so tako pripravna pri delu in zelo trpežna. Pri rabi mojih vrat ni treba pri popraviljanju peči nikoli zida podirati, s čemur se prihrani veliko dela in zidarskega materiala. Ta vrata jako dobro ohranijo par. Posebno dobro služijo ob pečenju potic.

Gospodom pekovskim mojstrom priporočam tudi najboljšo

opeko za pečni tlak,

katera je trpežna in zelo lepo peče. Pri velikih pekarijah jamčim za njo dve leti, pri malih pa štiri leta z enkratnim obrnilom. Ne ubije se nobena, samo nekoliko se obrabi. Komad (30 cm, 5 cm debela) stane jedno krono. V zalogi ima to opeko Vidic in Co. v Ljubljani, a tudi jaz sprejemam naročila na njo. Zarad nenavadne njene trpežnosti je ta opeka, čeravno nekoliko višje v ceni vendar ceneja kakor vsaka druga navadna.

Vsa naročila točno izvršujem. — Z odličnim spoštovanjem se Vam priporoča vaš sodrug

IVAN ŽAGAR, v Ljubljani, Dunajska cesta 7.

466 7

Med. dr. Jos. Traub-a želodčni prašek

Gastricin

zdravniško poskušen in potrjen.

Na tisoče ljudi se mora zaradi raznih bolezni v želodcu in črevah držati stroge zmernosti v jedi in pijači, kar jim greni življenje. Kdor rabi dr. Jos. Trauba želodčni prašek **Gastricin**, njemu taka dijeta kmalu postane brezpotrebna. Bolniki, kateri se želę utrditi po obilnejši rabi hrane, to po Gastricinu popolnoma dosežejo. Gastricin takoj pokaže učinek pri zgagi, pehanju, napenjanju, pri bolečinah v želodcu, pri krčih, bljuvanju, glavobolu usled prebavljanja; ako se pa rabi dalje časa, odstranja tudi zastarane bolezni v želodcu in črevah, kakor nobeno drugo sredstvo. — **Gastricin** ni čistilo, a vendar vrejuje telesno potrebo. Več povedo prospekti. — Gg. zdravnikom pošiljamo poskušnje.

V Ljubljani je naprodaj pri M. Mardetschlager-ja lekarni pri orlu in drugje.

Glavna zaloga je v lekarni Salvator v Požunu.

Na debelo po medicinskih drožerijah.

Velika škatla 3 K, mala škatla 2 K, franko 20 in rekomand. 45 h več,

Resnično!

pomaga velikansko kot nedosežen uničevalec mrčesov

Kupuj pa „le v steklenicah“.

V Ljubljani pri gospodih:

507 10-6

Ivan Fabian, naslednik Anton Korbar	Anton Ječminek A. Kanc, drog. C. Karinger	Jožef Kordin Anton Krisper	P. Mencinger Ivana Perdana	Viktor Schiffer M. Spreitzer	Ferd. Terdina J. Tonich
F. Groschl C. C. Holzer Ivan Jebračin	Mihael Kastner Edmund Kavčič Kham & Murnik	Peter Lassnik J. Lenček Karol Lexander A. Lilleg	nasledniki Karol Planinšek I. Mehle A. Šarabon	Anton Stacul Fran Stupica M. E. Supan A. Sušnik	Uradniško-konsumno-društvo
Bled: O. Wölfling, P. Homan.	Črnomelj: A. Lakner, K. Müller B. Schweiger, A. Zure.	Krško: F. H. Aumana sin, R. Engelsberger.	Litija: Lebinger & Bergmann.	Radovljica: L. Fürsager, Friderik Homann, Oton Homann	
Draga: P. S. Turk.	Hrib: A. Bučar, Fran Kovač.	Lož: F. Kovač.	Mirna: Jos. Schuller.	Šodražica: Ivan Levstik.	
Idrija: A. Jelenec, J. Septaves.	Kamnik: Anton Pintar, Fran Šubelj.	Mokronog: J. Errath, B. Šbil pri Škofu.	Novo mesto: Küssel & Končan, Adolf Pauser.	Škofja Loka: E. Burdych, M. Zigon.	
Kočevje: Fr. Loy, P. Petsche, J. Rühel, Matija Kom, Fran Schleimer.	Kostanjevica: Alojzij Gač.	Postojna: K. Ceferin, Anton Ditrich, G. Pikel.	Polhov Gradec: I. A. Leben.	Šiška: J. C. Juvancič.	
Kranj: Fr. Dolenc, Vilj. Killer, Adolf Kreuzberger, Jan. Majdič, Karol Šavnik, lekarnar pri sv. Trojici.		Radeče: J. Haller, J. Trepečnik, I. občno radeško konsumno društvo.		Travniki: G. Bartol.	
				Trebnje: J. Petrovič, I. Zernatto	
				Tržišče: Fr. Raitharek.	
				Velike Lašče: F. M. Doganoc.	
				Vipava, Vrhopolje: Fr. Kobal	
				Vrhnika: M. Briley.	
				Zagorje: R. E. Mihelčič, Jan. Müller sen.	
				Zužemberk: Jakob Dereani.	

Najboljša in najsigurnejša

„prilika za štedenje!“

Preje: Gradišče št. 1,

LJUDSKA POSOJILNICA

sedaj: Kongresni trg št. 2, I. nadstropje

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. ure zjutraj do 1. ure popoldan ter jih obrestuje po

4 1/2 %

brez kakega odbitka, tako, da sprejme vložnik od vsacih vloženih 100 K čistih 4 K 50 h na leto.

Stanje vlog 31. decembra 1902: 9,501.351 K 52 h. Denarni promet v 1. 1902: 32,596.882 K 65 h. HRANILNE KNJIŽICE se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje kaj prekinilo. — Za nalaganje po pošti so poštno-hranilnične položnice na razpolago.

V Ljubljani, dné 1. januarija 1903.

Dr. Ivan Šusteršič, predsednik.

Odborniki:

Josip Šiška, knezoškofijski kancelar, podpredsednik.

Anton Belec, posestnik, podjetnik in trgovec v Št. Vidu nad Ljubljano. — Josip Jaro, veleposestnik v Medvodah. — Dr. Andrej Karlin, stolni kanonik v Ljubljani. — Karol Kauschegg, veleposestnik v Ljubljani. — Matija Kolar, župnik pri D. M. v Polju. — Ivan Kregar, načelnik okr. boln. blag. v Ljubljani. — Frančišek Leskovic, zasebnik in blagajnik „Ljud. pos.“ — Karol Pollak, tovarnar in posest. v Ljubljani. — Gregor Slibar, župnik na Rudniku. — Dr. Aleš Ušeničnik, profesor bogoslovja v Ljubljani.